

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Účetní a daňová problematika úvěrů a dotací u individuálního podnikatele
Accounting and Tax Problems of Loans and Subsidies of the Individual Entrepreneur

Student:

Sandra Daňková

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Yveta Pšenková, Ph.D.

Ostrava 2017

Zadání bakalářské práce

Student: **Sandra Daňková**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Téma: Účetní a daňová problematika úvěrů a dotací u individuálního podnikatele
Accounting and Tax Problems of Loans and Subsidies of the Individual Entrepreneur

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Podpora podnikání fyzických osob v České republice
 3. Účetní a daňová problematika související s podnikáním
 4. Praktická aplikace na příkladech
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.
- PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2016*. 16. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 1039 s. ISBN 978-80-7554-011-9.
- VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.

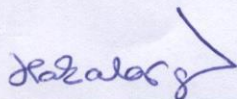
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.**

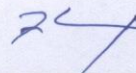
Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

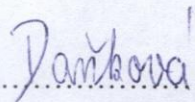

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci na téma „Účetní a daňová problematika úvěrů a dotací u individuálního podnikatele“ vypracovala samostatně mimo přiložené přílohy.

V Ostravě dne 5. 5. 2017

Podpis:.....

Sandra Daňková

Obsah

1. ÚVOD	5
2. PODPORA PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020	7
2.1.1 Vymezení pojmu malých a středních podnikatelů (MSP).....	8
2.1.2 Přehled prioritních os	9
2.1.3 Prioritní osa 2 – Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků.....	11
2.2 Podpora podnikání v rámci Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s.	13
2.2.1 Základní údaje o bance.....	13
2.2.2 Charakteristika a dělení úvěrů.....	13
2.2.3 Podpora malého a středního podnikání v rámci programu Záruka 2015 až 2023	16
2.2.4 Podpora malého středního podnikání v rámci programu Inostart	21
3. ÚČETNÍ A DAŇOVÁ PROBLEMATIKA SOUVISEJÍCÍ S PODNIKÁNÍM.....	24
3.1 Obecné pojmy	24
3.2 Možnosti evidence a podnikání u FO.....	26
3.2.1 Vedení účetnictví.....	26
3.2.2 Vedení daňové evidence.....	29
3.2.3 Paušální daň.....	37
3.2.4 Výdaje uplatňované procentem z příjmů.....	37
3.2.5 Společné podnikání	38
3.3 Postup při zahájení podnikání u FO, která vede daňovou evidenci	39
3.4 Postup na konci zdaňovacího období u FO, která vede daňovou evidenci	40
3.5 Účetní a daňová problematika úvěrů a dotací	43
3.5.1 Dotace a úvěry z pohledu účetnictví	43
3.5.2 Dotace a úvěry z pohledu daňové evidence	47
4. PRAKTICKÁ APLIKACE NA PŘÍKLADECH	50
4.1 Popis podnikatelského subjektu	50
4.2 Analýza výrobních prostor podnikatele	51
4.2.1 Současné prostory	51
4.2.2 Budoucí prostory	51

4.3	Budoucí příjmy a zajištění výstavby odběrateli	52
4.4	Financování výrobní haly	55
4.5	Financování výrobní linky	57
5.	ZÁVĚR.....	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM ZKRATEK.....	68
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	JEDNOTLIVÉ PŘÍLOHY	

1. Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na fyzickou osobu, podnikatele, který se zabývá povrchovou úpravou kovů a potýká se s nedostatkem prostor pro svoji výrobu v souvislosti se zvyšující se poptávkou. Aby mohl tento problém vyřešit, snaží se získat prostředky pro rozšíření svého závodu a výrobní kapacity. Práce by měla poukázat na to, jaké možnosti mají podnikatelé v takové situaci. Podnikatel by rád využil podpory ve formě dotace v rámci Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost v dotačním období 2014-2020 a záruky k úvěrům od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.

Cílem bakalářské práce je analyzovat možnosti financování investičních projektů úvěrem, získání případné podpory na tyto projekty pro malé a střední podnikatele a zjistit, jestli je splněn i podnikatelův cíl, a to zejména získání prostředků ve formě zmíněné podpory ze strany státu a s tím související zvýšení produktivity práce, vybudování podmínek pro zvýšení tržeb, vytvoření nových pracovních míst, zlepšení kvality vyráběné produkce apod.

Začínající nebo stávající podnikatelé potřebují ke své podnikatelské činnosti finanční prostředky. Možností, jak je získat, je více, například z vlastních zdrojů, z cizích zdrojů nebo z dotací od Evropské unie. Vlastní zdroje jsou většinou to první, co podnikatelé využívají, ale málokdy jsou tyto prostředky dostačující. Proto se využívají cizí zdroje, které zjednodušeně představují půjčené peníze. Týkají se především úvěrů, ale při jejich využívání by měl každý podnikatel zvážit své možnosti.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je popsána v druhé a v třetí kapitole a praktická část ve čtvrté kapitole.

V úvodu druhé kapitoly bude popsáno, jakými způsoby může podnikatel získat finanční prostředky. Z důvodu zaměření práce na dotace a úvěry se bude pokračovat popisem Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a podpor poskytovaných v rámci Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. V části týkající se operačního programu bude popsána definice malých a středních podnikatelů z důvodu primárního zaměření programu na tyto podnikatele. Program je rozdělen do několika prioritních os. Ty budou jednotlivě následně popsány s tím, že se detailněji podíváme na druhou prioritní osu, přesněji na dotační program Technologie, o který má podnikatel zájem. V části týkající se programu Záruka 2015-2023 budou popsány základní údaje o Českomoravské záruční a rozvojové bance a.s. Jelikož zmíněná záruka musí být poskytnuta k úvěru, bude vymezena jeho definice, rozdělení dle doby splatnosti a popis jednotlivých úvěrů, které existují, a kterých se záruky týkají. Bude následovat seznámení s programem Záruka 2015-2023, který umožňuje realizovat

podnikatelské záměry pro malé a střední podnikatele. Přesněji se jedná o M-záruku a S-záruku za úvěr. V závěru kapitoly se podíváme, jak banka pomáhá začínajícím podnikatelům v rámci programu Inostart.

Třetí kapitola bude informovat o účetní a daňové problematice související s podnikáním. V úvodu budou definovány jednotlivé základní pojmy. Následně budou popsány možnosti podnikání a evidence fyzických osob, které vedou ke zjištění základu daně. Z důvodu zaměření práce na podnikatele, který vede daňovou evidenci, se podíváme na kroky, které musí udělat na začátku podnikání a na konci zdaňovacího období. V závěru kapitoly bude ukázáno, jak evidovat poskytnutý úvěr a dotaci.

Čtvrtá, poslední kapitola, bude zobrazovat praktickou část, kde byla aplikována fakta získaná v teoretické části na vybraného podnikatele. Budou tam informace o podnikateli, o jeho problému týkajícího se nedostatku prostor pro výrobu a analýza budoucího vývoje podniku. Nakonec se podíváme a zhodnotíme, jaká možnost financování výstavby výrobní haly a technologie je pro podnikatele nejvhodnější. Při zpracování byly použity metody analýzy, syntézy a komparace daných možností.

Práce vychází z právního stavu platného k 1. 1. 2017.

2. Podpora podnikání fyzických osob v České republice

Podnikání tvoří nedílnou součást české ekonomiky a ve všech fázích jeho vývoje jsou potřebné finanční prostředky. Již na svém začátku jsou nezbytné finance na rozjezd. Kapitál je nutný i v další fázi podnikání, kterou je celkový chod nebo rozvoj firmy a existuje mnoho způsobů, jak jej získat.

Základní možnosti jsou bankovní úvěry jak na provoz, tak i na investice podniku. V tomto případě banku zajímá schopnost splácet půjčené peníze včetně úroků a také kvalitně i realisticky plnit zpracovaný podnikatelský záměr. Pro začínající podnikatele je velmi složité získat úvěry, protože nemají žádnou historii a bankovní ústavy jim poskytují úvěry v omezené míře. Proto je nutné mít zajištění (Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., vlastní majetek). Možností jsou záruky od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. za poskytnutý úvěr bankovním ústavem. V současné době se jedná o program Záruka 2015-2023, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s., a který umožňuje podnikatelům získat úvěr k financování podnikání. Zdrojem financí mohou být také dotace z fondů Evropské unie na základě Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost řízeného Ministerstvem průmyslu a obchodu. Formou získání prostředků může být využití rizikového kapitálu neboli soukromého kapitálu. Je nabízen na trhu fondy a investory, kteří mohou získat podíl na základním kapitálu v podniku. Pokud podnikatel potřebuje movitý nebo nemovitý majetek, může využít cizí zdroj financování tzv. leasing. Je to situace, kdy se pronajímatel a nájemce dohodnou na pronájmu předmětu leasingu na určitou dobu.

2.1 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020

Vláda svým usnesením ze dne 14. července 2014 č. 581 schválila Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020. Tento operační program je základním programovým dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj v programovém období kohezní politiky EU 2014-2020.¹ Operační program byl schválen ze strany Evropské komise dne 29. dubna 2015, a stal se tak klíčovým nástrojem pro podporu podnikatelů z fondů

¹ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Přehled programů podpory k OP PIK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>

Evropské unie v dotačním období 2014-2020.

Nový operační program Ministerstva průmyslu a obchodu navazuje na úspěšnou realizaci předchozích dvou operačních programů v působnosti ministerstva, Operačního programu Průmysl a podnikání (2004-2006) a Operačního programu Podnikání a inovace (2007-2013).

Cílem Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 (dále OPP IK) je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích. Pojem „konkurenceschopný“ zahrnuje schopnost místních podniků uplatnit se na světových trzích a vytvářet dostatek pracovních míst. Pojem „udržitelný“ zdůrazňuje dlouhodobý horizont konkurenční schopnosti, což zahrnuje mimo jiné i environmentální dimenzi hospodářského rozvoje.²

Operační program je primárně zaměřen na podporu malých a středních podniků (dále také „MSP“), nicméně mezi příjemce podpory jsou také zařazeny velké podniky podle doporučení Evropské komise. Dotace podporují zejména projekty, které se týkají výzkumu, vývoje a inovace, úspory energie a ICT řešení.

2.1.1 Vymezení pojmu malých a středních podnikatelů (MSP)

Malí a střední podnikatelé mají v evropském hospodářství významné postavení. Nejvíce jsou podporováni kvůli hospodářskému růstu a vytváření nových pracovních příležitostí. Často se potýkají s problémem při získávání kapitálu nebo úvěru v počáteční fázi podnikání. Proto byla vytvořena tato klasifikace, která zajišťuje, aby se veřejné programy zaměřily na podniky, které pomoc potřebují. Metodika klasifikace podnikatelů používá tři kritéria:

- průměrný počet zaměstnanců,
- roční čistý obrat, resp. příjmy (podle toho, zda subjekt vede účetnictví či daňovou evidenci),
- bilanční sumu roční rozvahy (v závislosti na užití účetní soustavy).

Dále se bere v potaz, jestli je podnik nezávislý, partnerský nebo propojený při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot.

Třídění podniků touto metodou je následující:

- mikropodnik – do 10 zaměstnanců, roční obrat do 2 mil. EUR, aktiva do 2 mil. EUR,
- malý podnik – do 50 zaměstnanců, roční obrat do 10 mil. EUR, aktiva do 10 mil. EUR,

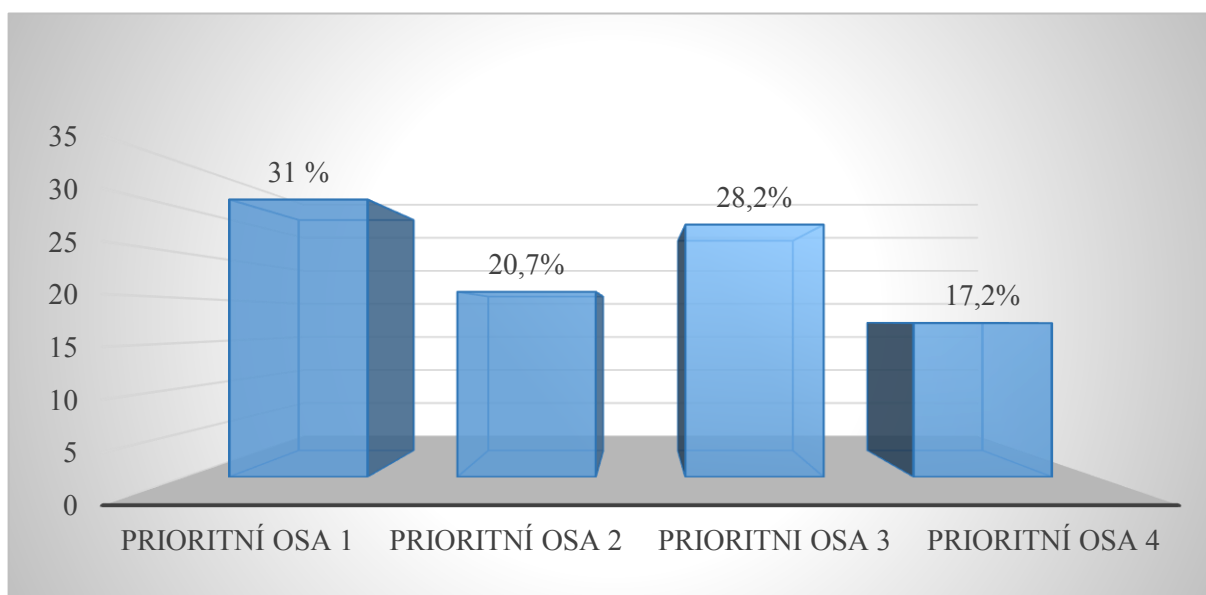
² MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Přehled programů podpory k OP PIK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>

- střední podnik – do 250 zaměstnanců, roční obrát do 50. mil. EUR, aktiva do 43. mil. EUR.³

2.1.2 Přehled prioritních os

Každý operační program má své prioritní osy, ve kterých, jsou stanoveny specifické cíle. Ty jsou pak naplňovány jednotlivými dotačními programy. Podnikatelé v ČR si mezi sebe rozdělí přibližně 120 miliard korun. OP PIK je rozdělen do čtyř prioritních os.

Graf 2.1 – Procentní vyjádření finančních prostředků, které je možné čerpat v rámci jednotlivých prioritních os

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://www.opik.cz/dotacni-programy>

Prioritní osa 1 – Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace

Cílem je zvýšení počtu nových podnikatelských subjektů a nových podnikatelských záměrů především inovačního charakteru nebo s přínosem pro zaměstnanost. Dále je podporován rozvoj infrastruktury pro vzdělávání v podnikatelském sektoru s důrazem na technické odborné vzdělávání. Prioritní osa 1 je rozdělena do devíti programů podpory.⁴

1. Inovace
2. Potenciál

³ Doporučení Evropské komise 2003/361/EC ze dne 6. 5. 2003 [online] Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/upload/s/soubory/podpora_podnikani/Doporučení_komise_o_definici_MSP.pdf

⁴ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Přehled programů podpory k OP PIK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>

3. Pre-commercial public procurement
4. Proof-of-concept
5. Aplikace
6. Partnerství znalostního transferu
7. Spolupráce
8. Služby infrastruktury
9. Inovační vouchery

Prioritní osa 2 – Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků

Cílem programu je zvýšení nových podnikatelských subjektů a nových podnikatelských záměrů především inovačního charakteru nebo s přínosem pro zaměstnanost. Dále je podporován rozvoj internacionalizace podnikání v oblasti sofistikovaných služeb a poradenství a MSP orientujících se na nové zdroje růstu na zahraničních trzích. Prioritní osa 2 je rozdělena do osmi programů podpory.⁵

1. Technologie
2. Progres
3. Poradenství 1 (pro začínající podniky)
4. Rizikový kapitál
5. Poradenství 2
6. Marketing
7. Nemovitosti
8. Školící střediska

Prioritní osa 3 – Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin

Projekty podporované v rámci této prioritní osy jsou zaměřeny na podporu udržitelnosti české ekonomiky prostřednictvím využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) s největší efektivitou a bez negativního vlivu na elektrizační soustavu, snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru a rozvíjení energetických služeb. Podpora také směřuje ke snížení ztrátovosti energie v přenosových sítích a zvýšení využití kombinované výroby elektřiny a tepla.

⁵ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Přehled programů podpory k OP PIK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>

Prioritní osa 3 je rozdělena do šesti programů podpory.

1. Obnovitelné zdroje energie
2. Úspory energie
3. Smart grids I. (Distribuční sítě)
4. Nízkouhlíkové technologie
5. Úspory energie v SZT
6. Smart grids II. (Přenosové sítě)

Prioritní osa 4 – Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií

Prioritní osa významně podporuje posílení širokopásmového připojení k internetu a rozvoj vysokorychlostních sítí. Druhou významnou podporovanou oblastí v této ose je vývoj produktů a služeb v oblasti informačních a komunikačních technologií. Prioritní osa 4 je rozdělena pouze do dvou programů podpory.⁶

1. Vysokorychlostní internet
2. ICT a sdílené služby

2.1.3 Prioritní osa 2 – Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků

V následujícím textu je popsána prioritní osa 2 z důvodu zaměření práce na individuálního podnikatele a podporu MSP. Všechny prioritní osy mají své specifické cíle a každá z nich očekává příznivé výsledky. Jedním z prvních cílů prioritní osy dva je zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových MSP. Toho chce Česká republika dosáhnout vznikem nových podniků. Také pokud podpoří nové projekty, stabilizuje se trh práce a vytvoří se nová pracovní místa. Dalším cílem je zvýšit internacionalizaci malých a středních podniků. To znamená zvýšení kvalitních poradenských služeb pro podniky, aby mohly nacházet nové zahraniční trhy a udržely se na nich. Následuje zvýšení využitelnosti infrastruktury pro podnikání. Podniky mohou modernizovat zastaralé a technicky nevyhovující budovy a areály. Posledním specifickým cílem je zvýšení kapacity pro odborné vzdělávání v MSP. Jde o pořízení nového zařízení do podniku, a tím i zvýšení kvalifikace pracovníků. Jedním z programů prioritní osy 2 je Technologie.

⁶ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 [online] Dostupné z: <http://www.oppi.cz/dotace-podle-oboru/oppik/>

Technologie

Poskytovatelem je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Příjemcem podpory musí být mikropodniky nebo malé a střední podniky, které podnikají na území České republiky. Jsou registrovány jako poplatníci daně z příjmů na finančním úřadě. Nemají žádné nedoplatky vůči poskytovatelům podpory a vybraným institucím.⁷

Projekt musí splňovat určité podmínky, kterými jsou například realizace na území České republiky mimo hlavního města Prahy. Jedná se o území s vysokou mírou nezaměstnanosti neboli o hospodářsky problémové regiony. Stavební práce a smlouvy s dodavateli strojů nesmí být uzavřeny před podáním žádosti o podporu. Pokud bude dotace poskytnuta, musí se prokázat vlastnické právo k pozemkům nebo nemovitostem, kde bude daný projekt realizován. Projekt se nesmí uskutečnit před datem podání žádosti o dotaci. Příjemce musí vést analytickou evidenci o výdajích, která slouží jako dostatečný podklad. Povinnost uschování je deset let ode dne, kdy je projekt dokončen. Podpora je proplácena zpětně po ukončení projektu.

Zmíněnými výdaji se rozumí pořízení dlouhodobého hmotného majetku, například nákup strojů a zařízení, které se odepisují, včetně softwaru, který zajišťuje jejich funkčnost, drobného hmotného a nehmotného majetku, jedná se o ICT technologie, tablety, software, dlouhodobého nehmotného majetku týkajícího se nákladů na pořízení patentových licencí, které jsou potřebné pro provoz strojů a zařízení. Výdaji nemohou být splátky a půjčky úvěrů, provozní výdaje, DPH, pokud je příjemce plátcem, výdaje uhrazené před datem přijetí projektu, dále různé výdaje v podobě úroků, bankovních poplatků, kurzových rozdílů a pojištění.⁸

Příjemce může získat podporu maximálně k jednomu projektu, která se poskytuje ve formě dotace. Procentní limity jsou stanoveny podle Regionální mapy, která zahrnuje Střední Moravu, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezský kraj, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad. Pro mikro a malé podniky činí 45 % a pro střední podniky 35 %. Dotace se poskytuje ve výši maximálně 20 000 000 Kč na jeden projekt. Minimální dotace činí 0,1 mil. Kč pro mikro podniky a 1 mil. Kč pro malé a střední podniky.⁹

⁷MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU: Přehled programů k OPP IK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/programy-podpory-op-pik/programy-podpory-op-pik--157496/>

⁸MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU: Přehled programů k OPP IK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157496.html>

⁹MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU: Přehled programů k OPP IK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157496.html>

2.2 Podpora podnikání v rámci Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s.

2.2.1 Základní údaje o bance

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (dále jen „ČMZRB“) je akciová společnost se sídlem v Praze, zapsaná 28. ledna 1992 do obchodního rejstříku. Předmětem jejího podnikání je přijímání vkladů, poskytování úvěrů, investování do cenných papírů na vlastní účet, finanční pronájem (finanční leasing), platební styk a zúčtování, vydávání a správa platebních prostředků, otevírání akreditivů, obstarávání inkasa, poskytování bankovních záruk aj.¹⁰

Jedná se o rozvojovou banku v České republice, která má pětičlenné představenstvo a devítičlennou dozorčí radu. Má jediného akcionáře, kterým je Česká republika v zastoupení Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem financí a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Banka podporuje formou záruk a zvýhodněných úvěrů malé a střední podnikatele, také rozvoj technické infrastruktury obcí, a to ze státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů.¹¹

2.2.2 Charakteristika a dělení úvěrů

Pojem úvěr nemá přímo specifikovanou definici. Může být chápán jako půjčení peněžní částky a práva s ní volně nakládat a později navrátit dluh majiteli, kterému je současně vyplacena odměna za zapůjčení v podobě úroku. Zjednodušeně lze říci, že úvěr je svěření peněz za určitou částku se sjednanou dobou splatnosti, se kterým se může zacházet volně nebo na základě smlouvy.

Úvěry se mohou členit na krátkodobé se splatností do jednoho roku, kam patří kontokorentní, eskontní, negociační, akceptační, účelové a vícesložkové úvěry, dále na střednědobé s dobou splatnosti jeden až pět let a na dlouhodobé s dobou splatnosti nad pět let, do kterých patří emisní půjčky a hypoteční úvěry. Mohou být také děleny na:

- peněžní úvěry – jedná se o zapůjčení peněz ve formě hotovostní i bezhotovostní. Proto se zobrazují v rozvaze banky a ovlivňují její likviditu. Dlužník musí částku splatit ve sjednané době i s úrokem. Patří sem podnikatelské účelové provozní a investiční úvěry, ale i kontokorentní, eskontní, hypoteční a spotřebitelské,

¹⁰ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/ostatni-informace>

¹¹ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/ostatni-informace>

- závazkové úvěry a záruky – klient zde nezíská likvidní prostředky, ale banka se zaručí, že splní jeho závazek. Patří sem akceptační a avalový úvěr a různé druhy bankovních záruk,
- alternativní formy financování – jsou založeny na tom, že klient má možnost získat finanční prostředky pouze při splnění určitých podmínek, které jsou u každého typu odlišné. Patří sem zejména faktoring a forfaiting,¹²
- obchodní úvěry – jsou čerpány odběratelem neboli dlužníkem od dodavatele neboli věřitele ve formě dodávky majetku nebo služby, a potom jsou peněžně splaceny. Nejpoužívanější formou dokladu je faktura.

Pokud banka schválí klientovi úvěr, uzavře s ním úvěrovou smlouvu. Musí obsahovat určité náležitosti, kterými jsou:

- identifikace smluvních stran (věřitel a dlužník),
- částka úvěru,
- úroková sazba a marže,
- poplatky za zpracování úvěru nebo za nečerpání úvěru,
- doba splatnosti a výše splátek,
- forma financování,
- účel úvěru (např. financování provozních a investičních potřeb),
- měna, ve které je úvěr poskytnut (jedna nebo více dle dohody),
- zajištění úvěru,
- číslo úvěrového účtu,
- závazky klienta a sankční podmínky (v případě neplnění smluvních podmínek, většinou ve formě úroků z prodlení a smluvních pokut).¹³

¹² REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-06.

¹³ BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL. Účetnictví podnikatelů 2016. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

Provozní úvěr

Využívá se na financování běžných provozních potřeb, zejména na zásoby, pohledávky nebo provozní náklady. Splatnost úvěru je většinou do jednoho roku. Platí se v předem dohodnutých intervalech.

Investiční úvěr

Banky poskytují firmám investiční úvěr za účelem nákupu nebo renovace hmotného a nehmotného investičního majetku, např. nákup nemovitostí, pozemků, strojů a zařízení. Jedná se o dlouhodobý úvěr, u kterého je obvykle splatnost nad pět let, v případě splatnosti nad deset let jsou tyto úvěry spláceny anuitou.

Kontokorentní úvěr

Vzniká uzavřením úvěrové smlouvy mezi podnikatelem a bankou, která poskytuje úvěr na kontokorentní (běžný) účet svým klientům. Na tomto účtu může být kreditní i debetní zůstatek. Podmínkou je sjednání úvěrového rámce, do jehož výše může klient čerpat. Při jeho přecherpání si banka účtuje sankční úrok. Výhodou je čerpání peněžních prostředků kdykoli podle potřeby a nevýhodou je, že tento úvěr je nejdražší mezi všemi provozními úvěry.

Eskontní úvěr

Je krátkodobý úvěr, kdy si banka nakoupí směnku před její splatností a sráží si za to úrok (diskont). Banka poskytuje klientovi eskontní úvěr v částce a s uvedenou dobou splatnosti, která je na směnce. Klient tak získá peníze z pohledávek před dobou jejich splatnosti.

Negociační úvěr

Je krátkodobý směnečný eskontní úvěr spojený se zahraničními operacemi. Dovozce má zájem o zboží, které platí směnkou. Eskontuje ji negociační bance, která ji proplatí vývozci. Po přijetí peněz vývozce pošle zboží dovozci a ten ve lhůtě splatnosti proplatí směnku bance.

Akceptační úvěr

Krátkodobý úvěr spočívá v tom, že klient vystaví bance směnku, která ji akceptuje a stává se směnečníkem. Ve smlouvě je dohodnuta částka a doba splatnosti, ve které ji banka proplácí. Klient musí mít na svém běžném účtu u banky dostatek peněz na pokrytí závazku před lhůtou splatnosti. Z toho vyplývá, že tato směnka je snáze obchodovatelná.

Hypoteční úvěr

Jedná se o dlouhodobý účelový úvěr, který lze použít na koupi nemovitosti, financování rekonstrukcí, oprav a modernizací nemovitosti, také na výstavbu a vypořádání spoluvlastnických a dědických nároků týkajících se nemovitostí. Je zajištěn zástavním právem k nemovitosti.¹⁴

Bankovní záruky

Patří mezi závazkové úvěry, kdy ručitelem je banka a zavazuje se zaplatit na základě záruční listiny peněžní částku do určité výše.¹⁵

2.2.3 Podpora malého a středního podnikání v rámci programu Záruka 2015 až 2023

ČMZRB poskytuje zvýhodněné záruky za bankovní úvěry malým a středním podnikatelům, aby realizovali své podnikatelské projekty. Formou záruky získá podnikatel finanční výhodu, která se nazývá veřejná podpora. Veřejnou podporou se rozumí zvýhodněný úvěr a záruka, finanční příspěvek nebo dotace apod. Výše podpory se poskytuje dle pravidla de minimis uvedeného v Nařízení Komise EU (č. 1407/2013). Platí v něm určitá omezení pro podnikatele. Dále dle blokové výjimky uvedené v Nařízení Komise EU (č. 651/2014), kde je vysvětleno, že se musí jednat o počáteční investici. Jedná se o pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku za účelem založení nové provozovny, rozšíření kapacity stávající provozovny apod.¹⁶

Pokud se podnikatel rozhodne pro záruku, měl by zvážit, jestli splňuje dané podmínky. Jednou z podmínek je splnění definice MSP uvedené v kapitole 2.1.1 viz výše této práce. Nesmí mít nedoplatky vůči státu, jiným institucím a zaměstnancům. Měl by to být pouze jediný podnikatel s jedním identifikačním číslem. Projektem musí být pořízení majetku, který je používán k podnikatelské činnosti. Musí splňovat klasifikaci ekonomické činnosti podle kódů CZ-NACE uvedených na stránkách Českého statistického úřadu. Nesmí před podáním žádosti začít stavební práce a uzavřít smlouvy s dodavateli o nákupu majetku. Může pouze nakoupit pozemky bez budov a zahájit přípravné práce. Úvěr, ke kterému žádá záruku, musí poskytovat

¹⁴REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

¹⁵ VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. Podniková ekonomika. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4372-1

¹⁶ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/podpora_podnikani/podpora_2016/Vyzva_II_ZARUKA_2015_160322.pdf

podnikateli banka, která má s ČMZRB, a.s. uzavřenou smlouvu o spolupráci.

M-záruka za úvěr

Příjemcem podpory je malý podnikatel oprávněný k podnikání na území České republiky a registrovaný jako poplatník daně z příjmů na příslušném finančním úřadu. Záruka je poskytována jen k úvěrům od bank, které mají s ČMZRB, a.s. uzavřenou smlouvu. Například Česká spořitelna, a.s., Fio banka, a.s., Equa bank, a.s., Raiffeisenbank a.s., Československá obchodní banka, a.s. nebo Komerční banka, a.s. Příjemce po dobu ručení neplatí v souvislosti se zárukou žádný poplatek. Úvěr může podnikatel použít na pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku, pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, pořízení drobného nehmotného majetku, pokud je vykazován jako náklad, respektive výdaj, také pořízení zásob a drobného hmotného majetku.¹⁷ Daň z přidané hodnoty se považuje rovněž jako výdaj. Jde o úvěr provozní nebo investiční a poskytuje se:

- na dobu až šest let,
- až do výše 70 % jistiny úvěru,
- až do výše zaručovaného úvěru 4 000 000 Kč,
- rozhodnutí o záruce je do pěti pracovních dnů od podání žádosti.

Výhodou je snadnější přístup k bankovním úvěrům, kdy velkou část bankovního rizika převezme ručitel. Záruka nezahrnuje žádný poplatek a úvěr lze získat s výhodnějšími podmínkami. Podmínkou je, že na jeden projekt můžou být současně poskytnuty dvě M-záruky nebo jedna M-záruka a jedna S-záruka s finančním příspěvkem.¹⁸

S-záruka za úvěr

Příjemcem je malý a střední podnikatel, který podniká na území České republiky a je registrovaný jako poplatník daně z příjmů. Příjemce podpory musí být sociální podnikatel. Musí zaměstnávat osoby znevýhodněné na trhu práce. Jde o osoby se zdravotním postižením, osoby bez přístřeší, osoby pečující o osobu blízkou, osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách apod. Dále podnikatel musí reinvestovat více než 50 % zisku zpět do rozvoje podnikání, uplatňovat demokratický styl řízení a rozvíjet svoji společenskou odpovědnost. Záruka je poskytována pouze za předpokladu, že ČMZRB, a.s. má s bankou, která

¹⁷ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/m-zaruka-za-uver-v-programu-zaruka-2015-az-2023>

¹⁸ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/m-zaruka-za-uver-v-programu-zaruka-2015-az-2023>

podnikateli poskytuje úvěr, uzavřenou smlouvu. Jedná se o Českou spořitelnu, a.s., Československou obchodní banku, a.s., Českou exportní banku, a.s. nebo Komerční banku, a.s. Úvěr může podnikatel použít na pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku a pořízení dlouhodobého nehmotného majetku. Výjimkou oproti M-záruce je, že k úvěru může být poskytnut finanční příspěvek ve výši 10 % zaručovaného úvěru na výdaje projektu maximálně do 500 000 Kč. Výdajem kromě pořízení majetku je i daň z přidané hodnoty, která s ním souvisí. Ale v případě finančního příspěvku tomu tak není, to znamená, že daň z přidané hodnoty výdajem není.¹⁹ Příjemce v souvislosti se zárukou neplatí žádný poplatek. Jde o úvěr investiční a poskytuje se:

- na dobu až osm let,
- až do výše 80 % jistiny úvěru,
- až do výše záruky 20 000 000 Kč.

Výhodou je snadnější přístup k úvěru, bankovní záruka je poskytnuta bez poplatku a klient má možnost získat finanční příspěvek. Na jeden projekt může být současně poskytnuta jedna S-záruka s finančním příspěvkem, jejíž výdaje se budou týkat investic a jedna M-záruka, jejíž výdaje se budou týkat provozních investic. Dále je nutné, aby byl projekt počáteční investicí. Počáteční investicí se rozumí výdaje (pořízení a rekonstrukce dlouhodobého hmotného majetku, pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, pořízení obchodního závodu), které jsou určeny k následujícímu:

1. Založení nové provozovny, která umožní začínajícímu podnikateli zahájení nové činnosti nebo stávajícímu podnikateli umožní postavit provozovnu na jiném místě. Může postavit i provozovnu v jeho současné průmyslové zóně, ale pouze za situace, že bude vykonávat jinou ekonomickou činnost.
2. Zásadní změně celkového výrobního postupu, kterou se rozumí modernizace, kdy se zavede nový technologický postup nebo se z ruční výroby přejde na strojovou. Může se změnit způsob prodeje zboží zákazníkovi, například prodejem přes internet nebo doručení až k příjemci.
3. Rozšíření výrobního sortimentu stávající provozovny, například o nové zboží či služby nebo produkty, které budou mít jiné užité vlastnosti.
4. Rozšíření kapacity stávající provozovny za účelem, který umožní podnikateli vyrábět více výrobků nebo poskytovat více služeb a prodávat více zboží při stejném výrobním

¹⁹ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/s-zaruka-za-uver-s-financnim-prispevkem-v-programu-zaruka>

procesu.

5. Pořízení provozovny, která byla uzavřena nebo by byla uzavřena, pokud by nedošlo k jejímu odkoupení. Provozovna musí být pořízena na základě kupní smlouvy podle občanského zákoníku při koupi závodu nebo části závodu. Koupě může být od likvidátora, od insolvenčního správce nebo od majitele, který se rozhodl ukončit podnikatelskou činnost. Musí platit, že transakce se uskuteční buď formou dražby, výběrového řízení, nebo za tržní cenu stanovenou znalcem. Prodávající provozovny nesmí být akcionářem, společníkem ani členem statutárního orgánu a také nesmí být manželem/manželkou nebo příbuzným v přímém příbuzenském vztahu.²⁰

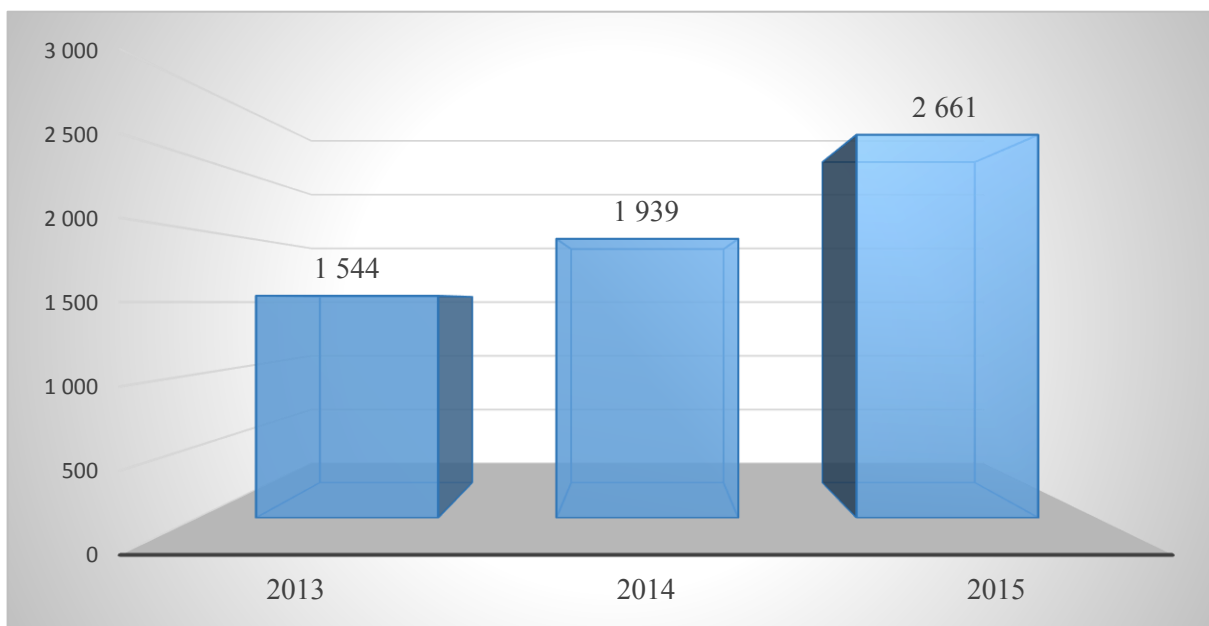
²⁰ ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/s-zaruka-za-uver-s-financnim-prispevkem-v-programu-zaruka>

Tabulka 2.1 – Přehled jednotlivých záruk

Program	ZÁRUKA 2015 až 2023	ZÁRUKA 2015 až 2023
Produkt	M-záruka	S-záruka s finančním příspěvkem
Klient	malý podnikatel	malý a střední „sociální“ podnikatel
Místo realizace projektu	celá Česká republika	celá Česká republika
Podporovaná ekonomická činnost ☐ všechny projekty v Praze ☐ investiční projekty v mimopražských regionech	zpracovatelský průmysl, stavebnictví, obchod, ubytování, stravování a pohostinství, doprava a skladování, informační a komunikační činnosti, profesní, vědecké a technické činnosti, vzdělávání, zdravotní a sociální péče a další vybrané obory	
Podporovaná ekon. činnost ☐ projekty financování zásob a pořízení drobného nehmotného majetku v mimopražských regionech	ubytování, stravování a pohostinství, doprava a skladování, informační a komunikační činnosti, profesní, vědecké a technické činnosti, administrativní a podpůrné činnosti, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, kulturní, zábavní a rekreační činnosti a další vybrané obory + omezeně podporovány tyto obory: výroba potravinářských výrobků, výroba nápojů, výroba textilií, velkoobchod a maloobchod	
Účel úvěru	zásoby a drobný hmotný a nehmotný majetek, investice	
Max. výše úvěru v Kč*	4 000 000	není omezená
Max. výše ručení v %	70 %	80 %
Max. výše ručení v Kč	2 800 000	20 000 000
Max. doba ručení	6 let	8 let
Finanční příspěvek	ne	10 % z úvěru, max. 500 000 Kč
Cena záruky	bez poplatku	bez poplatku
Režim veřejné podpory	de minimis	de minimis bloková výjimka
Smlouva mezi úvěr. bankou a ČMZRB	nutná	nutná

Zdroj: <http://www.cmzrb.cz>

Graf 2.2 – Počet poskytnutých záruk v jednotlivých letech

Zdroj: vlastní zpracování dle zpráv o vývoji malých a středních podniků

Podnikatelé získali 3 243 000 Kč k celkovému počtu poskytnutých záruk v roce 2013. Tento program byl v daném roce rozšířen na podporu podnikatelů postižených záplavami. V roce 2014 podnikatelé získali 3 967 000 Kč k celkovému počtu záruk a z toho deset záruk bylo poskytnuto podnikatelům postiženým povodní v roce 2013. Za rok 2015 byly podpořeny záruky ve výši 6 913 000 Kč. Největší počet byl využit na maloobchod, velkoobchod a zpracovatelský průmysl.²¹

2.2.4 Podpora malého středního podnikání v rámci programu Inostart

Cílem tohoto programu je, aby začínající malí a střední podnikatelé získali úvěr k realizaci inovativních projektů, kterými se rozumí vytvoření nových výrobních technologií, výrobků a služeb nebo jejich zlepšení. A také podpora od České spořitelny, a.s. v rámci poradenství, kterou využívá příjemce, když zpracovává žádost nebo podnikatelský plán.

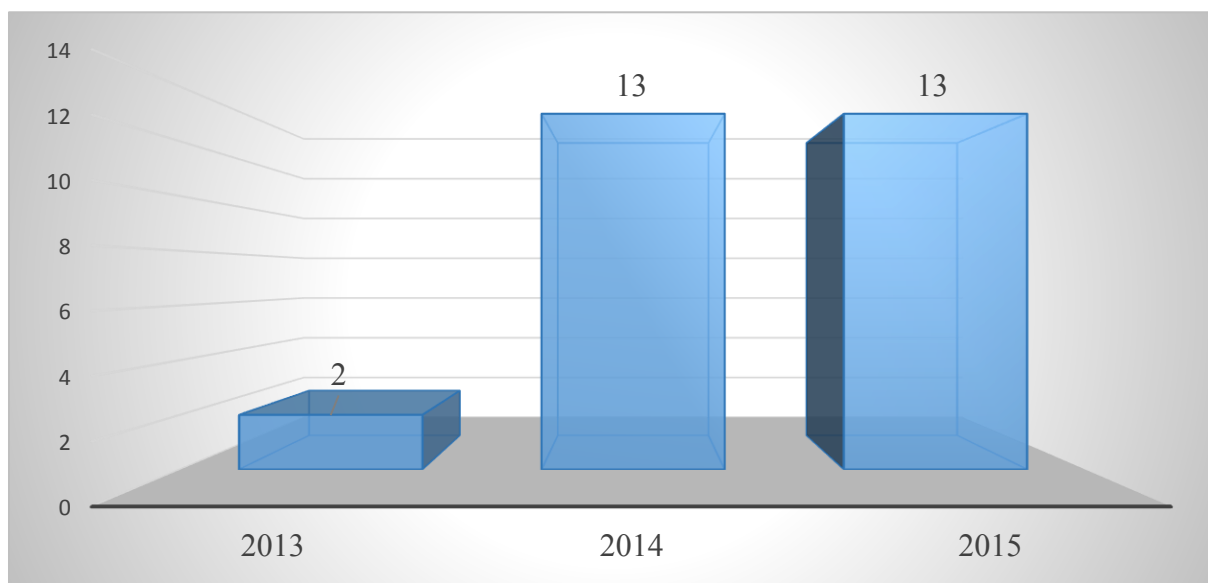
Příjemcem musí být malý a střední podnikatel dle doporučení Evropské komise, viz bod 2.1.1 práce. Podmínkou je podnikání na území ČR a registrace jako poplatník daně z příjmů na finančním úřadě. Nesmí mít žádné nedoplatky vůči státu ani jiným institucím a zaměstnancům. Od doby, kdy zahájil podnikatelskou činnost do podání žádosti, nesmí uplynout tři roky. Podnikatelskou činností nesmí být prvovýroba, zemědělské produkty, lesnictví, rybolov a akvakultura dle kódů CZ-NACE na stránkách Českého statistického úřadu.

²¹ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Malé a střední podnikání – Studie a strategické dokumenty. [online]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/>

Forma podpory

1. Poskytování úvěrů od České spořitelny, a.s. Úvěr banka propůjčí, jen pokud se jedná o pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pořízení zásob a drobného hmotného majetku, pořízení drobného nehmotného majetku. S těmito výdaji souvisí i daň z přidané hodnoty. Doba splatnosti je dohodnuta individuálně ve smlouvě. Výše úvěru je od 500 000 Kč do 15 000 000 Kč včetně. Podmínkou čerpání je, že ČMZRB, a.s., musí podnikateli poskytnout záruku.
2. Poskytování záruk. Přesněji jde o M-záruku za úvěr v programu Inostart, kterou ČMZRB, a.s. poskytuje klientovi, jen když má uzavřenou smlouvu o úvěru s Českou spořitelnou. Výše záruky je 60 % jistiny úvěru neboli částky, kterou si podnikatel půjčil. Doba ručení je stanovena na pět let od doby zapůjčení. Příjemce musí hradit část ceny záruky z vlastních prostředků, a to 0,1 % p. a. z výše záruky. Ale současně mu je poskytnut finanční příspěvek ve výši 1 % p. a. záruky.
3. Poradenské služby. Česká spořitelna, a.s. poskytuje výhodné poradenské služby na základě předprojektového poradenství a poradenství spojené s realizací projektu.²²

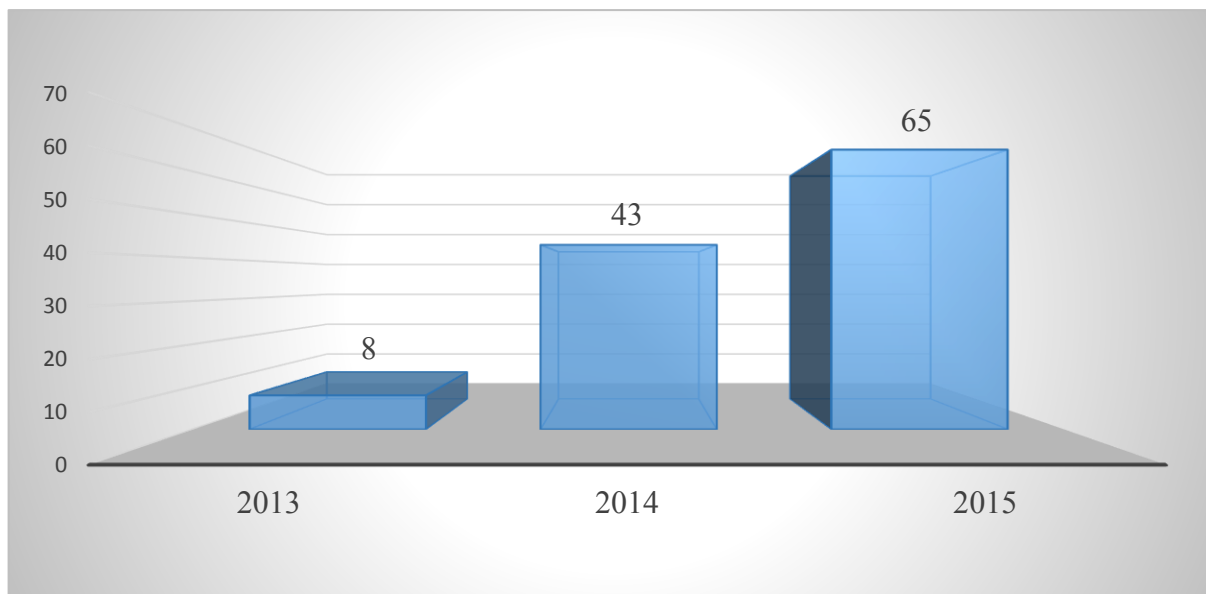
Graf 2.3 – Počet uzavřených smluv v jednotlivých letech v rámci programu Inostart

Zdroj: vlastní zpracování dle zpráv o vývoji malých a středních podniků

²² ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/program-inostart>

Graf 2.4 – Objem prostředků v jednotlivých letech (mil. Kč) v rámci programu Inostart

Zdroj: vlastní zpracování dle zpráv o vývoji malých a středních podniků

V roce 2013 se jednalo o program Inostart, který MPO vyhlásilo v roce 2012. Program byl realizován pouze ve dvou krajích, a to v Olomouckém a Moravskoslezském. O program byl v daném roce dostatečný zájem, ale přesto byly uzavřeny jen dvě smlouvy. Důvodem byl požadavek na inovativnost projektů a neschopnost podnikatelů správně daný projekt podat. Proto v roce 2014 se působnost programu rozšířila po celé České republice a změnily se určité podmínky, například rozšíření i pro střední podnikatele.²³

²³ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Malé a střední podnikání – Studie a strategické dokumenty. [online]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/>

3. Účetní a daňová problematika související s podnikáním

Fyzické osoby se mohou samostatně rozhodnout, zda budou podnikat. Nejdříve musejí promyslet, jaké statky nebo služby budou poskytovat, jakým způsobem a kde je budou vytvářet. Následně musejí zvážit financování celého provozu a tyto informace tvoří obsah podnikatelského plánu, vytvořeného před začátkem podnikání. Rozhodnutí spočívá také ve výběru podnikatele mezi vedením daňové evidence nebo účetnictvím, které jsou popsány v následující kapitole.

3.1 Obecné pojmy

Podnikatel

Z právního pojetí se podnikatelem rozumí ten, kdo na vlastní účet a odpovědnost vykonává výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně a za účelem dosažení zisku. Jedná se také o osobu, která uzavírá smlouvy na základě vlastní činnosti nebo jedná za podnikatele.²⁴ Je zapsán v obchodním rejstříku nebo živnostenském rejstříku jako právnická osoba nebo fyzická osoba a jedná svou obchodní firmou nebo vlastním jménem.

Podnikání fyzických osob

Fyzické osoby jsou takové, které podnikají na základě živnostenského oprávnění, na základě jiného oprávnění podle zvláštního předpisu nebo provozují zemědělskou výrobu a jsou zapsány do evidence podle zvláštního předpisu. Zapisují se do živnostenského rejstříku a mohou se zapsat také do obchodního rejstříku na vlastní žádost nebo povinně podle stanovených podmínek. Dle zákona č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob se do obchodního rejstříku zapisují ty fyzické osoby, které jsou podnikateli a podnikají na území České republiky, jestliže výše jejich výnosů nebo příjmů snížených o DPH, je-li součástí příjmů nebo výnosů, dosáhla nebo přesáhla za dvě po sobě bezprostředně následující účetní období v průměru částku 120 000 000 Kč.²⁵

²⁴ OBČANSKÝ ZÁKONÍK: redakční uzávěrka 1.1.2017 Ostrava: Sagit, 2017. ISBN 978-80-7488-201-2

²⁵ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

Živnostenské oprávnění

Jedná se o různé činnosti, které jsou nejvíce využívány mezi fyzickými nebo právnickými osobami. Činnost musí být soustavná, provozovaná vlastním jménem na vlastní odpovědnost a účelem je dosažení zisku za podmínek stanovených v živnostenském zákoně.

Všeobecnými podmínkami je dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost prokázaná výpisem z trestního rejstříku a FO nesmí mít daňové nedoplatky vůči státu. Musí být způsobilá k provozování živnosti, a to u řemeslných živností na základě dokladu o vyučení a praxi, u vázaných živností dosažením středoškolského nebo vysokoškolského vzdělání i odborné praxi a u koncesovaných živností musí prokázat odbornou způsobilost podle zákona. Druhy živností jsou tedy ohlašovací a koncesované. Do ohlašovacích patří živnosti volné, které mohou vzniknout za obecných podmínek, dále řemeslné a vázané, u kterých musí prokázat odbornou způsobilost vzděláním a praxí. Přehled živností je v Příloze č. 1 (živnosti řemeslné), v Příloze č. 2 (živnosti vázané) a v Příloze č. 3 (živnosti koncesované) živnostenského zákona.

Pokud FO splní podmínky, může na příslušném živnostenském úřadě podat ohlášení živnosti nebo žádost o koncesi. Na základě žádosti může získat živnostenské oprávnění, které vydává místně příslušný živnostenský úřad. K formuláři se přikládá výpis z rejstříku trestu, který není starší než 3 měsíce, občanský průkaz pro ověření totožnosti, doklady prokazující odbornou způsobilost a doklad o vlastnictví nebo nájmu prostor, ve kterých bude podnikat.

Výhodou živnostenského oprávnění je samostatnost a volnost při rozhodování, jednoduchost při přerušení či ukončení činnosti a není nutnost počátečního kapitálu. Pokud osoba není zapsána do obchodního rejstříku, má možnost vést daňovou evidenci nebo podvojný účetnictví. Pro zjištění dílčího základu daně z podnikání může uplatnit výdaje paušální částkou. Zisk z podnikání je zdaněn daní z příjmů fyzických osob, kde upravuje základ daně o nezdanitelné částky a odpočitatelné položky. Lze podnikat s osobou ve společné domácnosti, jako se spolupracující osobou a přerozdělit na ni část příjmů a výdajů, což vede k daňové úspoře.

Nevýhodou je ručení veškerým majetkem podnikatele. Může mít vysoké finanční problémy, omezený přístup k bankovním úvěrům. Musí mít odborné i ekonomické znalosti. Povinností je rovněž platba daně z příjmů fyzických osob ze zisku.²⁶

²⁶ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. Podnikání malé a střední firmy. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2409-6.

3.2 Možnosti evidence a podnikání u FO

Fyzické osoby, které jsou podnikateli, mají v České republice povinnost evidence tzn., že na konci účetního období zjistí základ daně a z něj vypočítají daň z příjmů. Jedna z nich je vedení účetnictví. Další a jednodušší možností je vedení daňové evidence dle skutečných výdajů. Nejjednodušší a často nejvýhodnější způsob je evidence příjmů pro účely uplatnění výdajů procentem z příjmů v daňovém přiznání. Podnikatelé mohou také využít paušální daň, kterou si předem dohodnou s finančním úřadem. Pokud má několik osob společný účel činnosti nebo věci, mohou založit „Společnost“ dle občanského zákoníku.

3.2.1 Vedení účetnictví

Účetnictví poskytuje veškeré informace o celkovém hospodaření firmy, tj. o účetní jednotce. Základní právní předpisy, kterými se účetnictví řídí jsou zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a České účetní standardy č. 001-024 pro účetní jednotky účtující podle vyhlášky Ministerstva financí č. 500/2002 Sb. Podle zákona o účetnictví se účetními jednotkami rozumí právnické osoby nebo fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány do obchodního rejstříku. Dále FO, které jsou podnikateli a jejich obrat podle zákona o DPH za bezprostředně předcházející kalendářní rok přesáhl částku 25 000 000 Kč. Ostatní FO vedou účetnictví dobrovolně nebo jim vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis nebo FO jsou podnikateli a společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden z nich je účetní jednotkou.²⁷

Účetní jednotky vedou účetnictví v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu. Smyslem je poskytovat věrný a poctivý obraz o majetku a jiných aktivech, závazcích a jiných pasivech, také o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Mělo by být správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a zaručující správnost účetních záznamů. Účetní závěrka by měla být sestavena tak, aby se na jejím základě mohla činit ekonomická rozhodnutí.

Zjednodušený rozsah vedení účetnictví umožňuje zákon od 1. ledna 2014. Okruh účetních jednotek je vymezen právně, a to podmínkami v zákoně. Mohou ho vést malé a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost auditu. Pro zjednodušený rozsah platí sestavení účtového rozvrhu pouze ze skupinových účtů, může spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize (americký deník). Povoleno je tvořit pouze opravné položky a rezervy dle zákona

²⁷ Zákon č.563/1991 Sb. o účetnictví. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

o rezervách a sestavení účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu.

Účetní zásady

Tvoří soubor pravidel, která musí podnikatelé dodržovat při vedení účetnictví a sestavování jednotlivých výkazů:

- zásada pravdivého a věrného zobrazení skutečnosti – je nadřazena všem ostatním,
- zásada účetní jednotky – jedná se o subjekt, který má určitá práva a povinnosti,
- předpoklad trvání podniku v dohledné budoucnosti,
- akruální princip – účetní případy se musí týkat období, se kterým věcně a časově souvisí,
- zásada periodicity – účetní jednotka zjišťuje výsledek hospodaření pravidelně,
- zásada objektivit – o aktivech a pasivech se účtuje až při objektivním zjištění,
- zásada konzistence mezi účetními obdobími (bilanční kontinuity) – konečné a počáteční zůstatky rozvahových účtů na sebe musí navazovat,
- zásada opatrnosti – při oceňování majetku a závazků se vykazují ztráty či rizika ve formě rezerv a opravných položek,
- zásada materiálnosti – do účetních výkazů se uvádějí informace pro účely rozhodování,
- zásada historické ceny – oceňuje se na skutečných pořizovacích cenách,
- zásada zákazu vzájemného zápočtu mezi aktivy a pasivy a náklady a výnosy,
- zásada přednosti obsahu před formou – účtování dle ekonomické podstaty.²⁸

Účetní knihy

Slouží k zachycení účetních případů prostřednictvím účetních zápisů. Účetní jednotky spravující účetnictví v plném rozsahu, vedou čtyři účetní knihy, kterými jsou:

- hlavní kniha – jsou zde zaznamenány účetní zápisy z věcného hlediska. Kniha zahrnuje syntetické účty dle účtového rozvrhu, které obsahují zůstatky účtů ke dni otevření hlavní knihy, souhrnné obraty účtů na straně Má dáti a Dal a zůstatky účtů ke dni sestavení účetní závěrky,
- deník – zapisují se zde všechny účetní doklady chronologicky. Obsahuje číslo účetního dokladu, slovní popis, datum vystavení, účtovací předpis a částku,
- kniha analytických účtů – zachycuje podrobnější zápisy hlavní knihy. Každá účetní jednotka si podrobněji v rámci analytiky člení syntetické účty dle své potřeby,

²⁸ ÚČETNICTVÍ PODNIKATELŮ 2016: novelizovaný zákon, vyhláška a standardy od 1.1.2016; Audit: redakční uzávěrka k 1.1.2016. Ostrava: Sagit, [2016]. ÚZ: úplné znění; číslo 1111. ISBN 978-80-7488-142-8.

- kniha podrozvahových účtů – sleduje najatý majetek v leasingu, odepsané pohledávky nebo závazky z opcí atd.

Účetní jednotky, vedoucí účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, nemusí vést knihu analytických a podrozvahových účtů.

Účetní jednotky a jejich kategorizace od 1. ledna 2016

Mikro, malá a střední účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň dvě ze tří kritérií.

Tabulka 3.1 – Kategorizace účetních jednotek

Kategorizace	Průměrný počet zaměstnanců	Aktiva celkem (Kč)	Čistý obrat (Kč)
Mikro	10	9 000 000	18 000 000
Malá	50	100 000 000	200 000 000
Střední	250	500 000 000	1 000 000 000

Zdroj: vlastní zpracování

Velká účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni překračuje alespoň dvě ze tří kritérií, která jsou uvedena v následující tabulce.

Tabulka 3.2 – Kategorizace účetních jednotek

Kategorizace	Průměrný počet zaměstnanců	Aktiva celkem (Kč)	Čistý obrat (Kč)
Velká	250	500 000 000	1 000 000 000

Zdroj: vlastní zpracování

Aktiva jsou zjištěná z rozvahy. Čistý obrat se posuzuje za rok a je to výše výnosů snižená o slevy, dělená počtem měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti. Průměrný počet zaměstnanců je přepočtený podle metodiky Českého statistického úřadu.²⁹

Účetní uzávěrka a závěrka

Na konci účetního období, kterým se rozumí kalendářní nebo hospodářský rok, musí účetní jednotka provést uzávěrku. Cílem je, aby bylo účetnictví správné a úplné. Nejprve se zahájí přípravné práce, které zahrnují vyúčtování poskytnutých záloh, cestovních náhrad apod.

Dalším krokem je inventarizace majetku a závazků, která vede k průkaznosti účetnictví. Probíhá kontrola účetních zápisů se skutečným stavem, tzv. věcná správnost účetnictví. Základem inventarizace je inventura, kterou se zjistí všechny skutečné stavy. Může být fyzická

²⁹ ÚČETNICTVÍ PODNIKATELŮ 2016: novelizovaný zákon, vyhláška a standardy od 1.1.2016; Audit: redakční uzávěrka k 1.1.2016. Ostrava: Sagit, [2016]. ÚZ: úplné znění; číslo 1111. ISBN 978-80-7488-142-8.

u majetku, prováděná přepočítáním nebo přeměření apod. Druhý způsob je inventura dokladová u pohledávek, závazků, časového rozlišení apod. Pokud se stav v účetnictví neshoduje se skutečným, vznikají inventarizační rozdíly. Situace, kdy skutečný stav je vyšší než v účetnictví, se nazývá přebytek. Manko (schodek u pokladní hotovosti) nastane tehdy, když skutečný stav je nižší než v účetnictví. Inventarizačním rozdílem mohou být normy technických a technologických ztrát, které vznikají u zásob. V takovém případě se nejedná o manko, ale o spotřebu nebo prodej. O provedené inventarizaci musí být sestaven inventurní soupis.³⁰

Následně se provádí daňová analýza a zaúčtování daňové povinnosti. Cílem je výpočet daně z příjmů. Jedná se o mimoúčetní úpravu účetního výsledku hospodaření na daňový základ dle struktury daňového přiznání a dle zákona 586/1992 Sb. o daních z příjmů.

Účetní jednotky musí uzavřít účetní knihy. Aktivní a pasivní účty se převedou na 702 - Konečný účet rozvažný. Nákladové a výnosové účty na 710 – Účet zisků a ztrát a zůstatek tohoto účtu neboli výsledek hospodaření rovněž na 702 – Konečný účet rozvažný.

Posledním krokem je sestavení účetní závěrky k rozvahovému dni, ke kterému se uzavírají účetní knihy. Dle zákona o účetnictví může být řádná, vyhotovená k poslednímu dni účetního období, nebo mimořádná, např. u přeměn společností, a mezitímní dle zvláštních právních předpisů. Skládá se ze tří částí:

- z rozvahy – sleduje přehled o majetku a zdrojích jeho krytí neboli o aktivech a pasivech,
- z výkazu zisku a ztrát – tvoří strukturu nákladů a výnosů, ze kterých lze vypočítat účetní výsledek hospodaření,
- z přílohy – zahrnuje přehled o peněžních tocích (cash flow) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Sestavení záleží na kategorizaci účetních jednotek.³¹

3.2.2 Vedení daňové evidence

Základním principem vedení daňové evidence je oddělit evidenci příjmů a výdajů od vedení majetku a dluhů. Podnikatel ji může vést ručně nebo pomocí softwaru. Cílem vedení DE je zjistit základ daně z příjmů dle základního právního předpisu, a to zákona č. 589/1992 Sb. o daních z příjmů. K tomu, aby ji mohl vést sám, potřebuje znát všechny zákony, které se k podnikatelské činnosti vztahují. V případě neznalosti může pověřit vedením svého

³⁰ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky 2016. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5803-9.

³¹ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky 2016. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5803-9.

zaměstnance, účetní nebo jinou fyzickou a právnickou osobu, kterou může být externí účetní nebo účetní firma. V takovém případě by měl s příslušnou osobou uzavřít smlouvu o vedení daňové evidence. Veškerá evidence skutečností se na základě doložených dokladů provádí v pomocných knihách.

Peněžní deník

Je určen k vedení příjmů a výdajů v hotovosti, na bankovním účtu a průběžných položek, kterými se rozumí převody mezi pokladnou a bankou. Doklady se evidují chronologicky. Jedná se o příjmové pokladní doklady, výdajové pokladní doklady a bankovní výpisy. Limit pro hotovostní platby je do 270 000 Kč. Poskytovatel platby, jejíž výše přesahuje tento limit, je povinen platit bezhotovostně. Peněžní deník obsahuje základní údaje o podnikateli, zdaňovacím období a počtu stran. Podnikatel zaznamenává datum, číslo a text případu. Dále se člení na příjmy, výdaje a zůstatek v pokladně a na bankovním účtu, průběžné položky a obsahuje jednotlivé příjmy a výdaje ve členění, jestli jsou předmětem daně nebo nejsou předmětem daně.³² Mezi příjmy daňové patří např.:

- příjmy z prodeje zboží, výrobků, materiálu, služeb, majetku zahrnovaného do obchodního majetku,
- příjem záloh od odběratelů,
- příjem dotace z úřadu práce na vytvoření nového pracovního místa nebo na úhradu provozních výdajů,
- příjem provozních a finančních příjmů,
- a jiné.

Mezi příjmy nedaňové patří např.:

- přijaté úvěry a zápůjčky,
- peněžní vklady podnikatele do firmy,
- přijaté dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku,
- DPH na výstupu (při prodeji),
- a jiné.

Mezi výdaje daňové patří např.:

- nákup materiálu, zboží, výdaje na energie, pohonné hmoty,

³² HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

- mzdové výdaje a pojistné,
- provozní výdaje (např. zřizovací, smluvní pokuty, opravy a údržba, poplatky, finanční výdaje – např. bankovní poplatky, úroky, pojištění majetku)
- a jiné.

Mezi výdaje nedaňové patří např.:

- splátky úvěrů a půjček,
- DPH na vstupu (při nákupu),
- bezúplatná plnění,
- penále, pokuty a sankční úroky,
- výdaje na reprezentaci, sociální výdaje nad rámec stanovený zákonem,
- a jiné.

Kniha pohledávek a dluhů

V knize pohledávek se evidují různé pohledávky vůči ostatním subjektům. Podnikatel-FO může vést jednu knihu nebo více na základě vzniku pohledávky (tuzemsko, zahraničí), povahy pohledávky (prodej služeb, zboží, výrobků, majetku), subjektu nebo podle měny. Základem je kniha vystavených faktur. Kniha pohledávek obsahuje údaje o poskytnutých zálohách, ceninách vydaných formou záloh zaměstnancům, zápůjčkách, pohledávkách z titulu daně z příjmů, nepřímých daní, zúčtování pojistného apod.³³

V knize dluhů se evidují různé závazky vůči ostatním subjektům. Mohou se jako v knize pohledávek evidovat podle vzniku závazku, povahy, subjektu nebo měny. Kniha obsahuje datum vzniku závazku, číslo, označení věřitele, předmět závazku a částku, datum a způsob úhrady, mimo jiné i záznamy o nesplněných dodávkách, přijatých zálohách, úvěrech, závazcích z titulu daně z příjmů, pojistného, nepřímých daní.

Podnikatel má možnost vzájemného zápočtu pohledávky a závazku. Nejprve je dodavatel povinen se dohodnout s odběratelem a na základě dohody uzavřou smlouvu. Zápočet se zapíše jak do knihy závazků, tak do knihy pohledávek, tudíž neprojde peněžním deníkem. Proto je nutné zahrnout započtenou částku při uzávěrkové úpravě na konci roku, a to tak, že započtenou pohledávku do příjmů daňových a započtený závazek do výdajů daňových.

³³ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

Kniha (karta) hmotného a nehmotného majetku

Podnikatel vede celou knihu hmotného a nehmotného majetku, jejíž součástí jsou karty, nebo může vést pouze karty majetku. Tato kniha obvykle obsahuje název, číselné označení, pořizovací cenu, datum pořízení, údaje o odepisování hmotného majetku a zařazení do příslušné odpisové skupiny, o technickém zhodnocení, datum a způsob vyřazení apod. U nehmotného majetku se údaje o daňovém odepisování neuvádějí, protože je plně daňově uznatelný ve výdajích daňových v roce pořízení majetku.³⁴

Kniha (seznam, evidence) drobného hmotného a nehmotného majetku

Drobným hmotným majetkem je majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění do 40 000 Kč. Drobným nehmotným majetkem může být majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění do 60 000 Kč. Kniha obsahuje číslo, název a popis, inventární číslo, datum pořízení, číslo dokladu, počet kusů, ocenění, datum a způsob vyřazení.³⁵

Kniha zásob (skladové karty)

Zásobami se rozumí materiál, nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky, zvířata a zboží. Skladové karty zásob obsahují druh zásoby, metodu ocenění (pořizovací cena, vlastní náklady, FIFO, vážený aritmetický průměr, pevná skladová cena s odchylkou), označení dokladu, datum přijetí na sklad, množství, ocenění, datum a způsob vyřazení, údaje o množství a ceně.

Někteří podnikatelé provozují maloobchodní činnost a vedení skladových karet je pro ně obtížné, proto evidují zásoby na základě „kontroly korunou“. Podstatou této metody je ocenění zásob v prodejních cenách, které platí zákazník. Každý přírůstek zásoby se přičte k celkovému zůstatku a každý úbytek se zapisuje na základě tržeb. V průběhu může dojít například k přecenění nebo zlevnění zásob. V takovém případě je nutné provést fyzickou kontrolu a upravit o oceňovací rozdíl. K poslednímu dni zdaňovacího období se zjistí skutečný stav zásob, na jehož základě se vypočte celková hodnota v prodejních cenách a porovná se s fyzickým stavem v prodejně.³⁶

³⁴HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

³⁵HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

³⁶HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

Kniha cenin

Ceninami jsou poštovní známky, kolky, telefonní karty, dálniční známky, stravenky apod. V knize cenin se zaznamenává jejich postupný nákup a výdej do spotřeby. Obsahuje druh ceniny, ocenění, počet kusů, datum pořízení, datum a způsob výdeje do spotřeby i údaje o množství a ceně.

Mzdová agenda

Podnikatel může být rovněž zaměstnavatel a jeho povinností je vést jednotlivým zaměstnancům jak osobní, tak mzdovou agendu. Z toho vyplývá, že obsahuje údaje o mzdě nebo srážkách ze mzdy. Slouží i ke kontrole ze strany finančních, sociálních a zdravotních orgánů. Najdeme v ní mzdové listy, výplatní pásky, zúčtovací a výplatní listiny, daňová prohlášení, evidenční listy důchodového pojištění aj. Za každého zaměstnance vede zaměstnavatel zvlášť mzdový list za příslušné zdaňovací období.³⁷ Mezi jeho náležitosti patří dle §38/j ZDP např.:

- poplatníkově jméno,
- rodné číslo,
- bydliště,
- jméno a rodné číslo osoby, za kterou uplatňuje slevu a daňové zvýhodnění,
- den nástupu do zaměstnání,
- výpočet mzdy a stanovení plateb pojistného na sociální a zdravotní pojištění i státní politiku zaměstnanosti,
- stanovení srážek z mezd včetně záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti,
- měsíční daňový bonus,
- výši vyplacené zálohy,
- roční zúčtování daně,
- aj.

Inventární karta časového rozlišení

Do inventární karty časového rozlišení patří časové rozlišení finančního leasingu. Leasing je jedna z možností pořízení hmotného nebo nehmotného majetku do podnikání. Jedná se o dlouhodobý pronájem, kdy se doba užívání pronajaté věci blíží době životnosti dané věci.

³⁷ HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

Předpokladem je, že po skončení smlouvy o finančním leasingu se nájemce stává vlastníkem věci. Výhodou je, že dle zákona o daních z příjmů jsou časově rozlišené splátky daňově uznatelným výdajem.

Inventární karta obsahuje předmět pronájmu, celkovou dobu trvání finančního leasingu, úhrnnou výši splátek za celou dobu trvání leasingu (u plátců bez DPH), výši vstupní ceny předmětu, propočet daňově uznatelných výdajů, jejich výši a výši časově odložených výdajů uplatnitelných v příštím zdaňovacím období.³⁸

Inventární karta zákonných rezerv

Podnikatel může tvořit rezervy dle zákona č. 593/1991 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů na opravy hmotného majetku, pěstební činnost a odbahnění rybníka. Rezervou na odbahnění rybníka se rozumí odstranění usazenin bahna ze dna rybníků. Rezervu na pěstební činnost lze tvořit pouze v souvislosti s pěstováním a obnovou lesních porostů. Rezerva na opravy hmotného majetku se tvoří na majetek, jehož doba odpisování je pět a více let. Za opravy se nepovažuje technické zhodnocení. Rezerva se nevytváří na majetek:

- určený k likvidaci,
- pokud jde o opravy v důsledku škody nebo jiné nepředvídané události,
- pokud jde o opravy opakující se každý rok, nebo
- ke kterému má vlastnické právo poplatník, na jehož majetek je prohlášen konkurz.

Karta rezerv obsahuje účel rezervy, zahájení tvorby, délku, způsob kalkulace, její výši, termín čerpání apod.³⁹

Evidence DPH

Daň z přidané hodnoty je nepřímá daň, kterou odvádí FO jako plátce. Existují tři sazby daně, a to základní (21%), první snížená (15%) a druhá snížená (10%). Musí být zřetelné, jestli se za příslušné období (kalendářní měsíc nebo čtvrtletí) jedná o přijatá zdanitelná plnění (DPH na vstupu) nebo uskutečněná zdanitelná plnění (DPH na výstupu). Podnikatel je povinen zjistit pohledávku nebo dluh vůči finančnímu úřadu, který musí odvést na základě daňového přiznání do 25. dne po skončení zdaňovacího období. U neplátce se DPH stává součástí pořizovací ceny majetku nebo služeb, tudíž nemá povinnost přiznat daň na vstupu ani na výstupu.

³⁸ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

³⁹ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

Kniha evidence jízd

Pokud podnikatel použije dopravní prostředek v rámci podnikatelské činnosti, musí jej zaznamenat do knihy evidence jízd. Kniha by měla obsahovat údaje o dopravním prostředku, datum jízdy, místo začátku a cíl cesty, počáteční a konečný stav tachometru, počet ujetých kilometrů a spotřebu pohonných hmot v litrech.

Zákon o daních z příjmů umožňuje místo skutečných výdajů uplatnit paušální výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem. Jedná se o částku 5000 Kč za měsíc na jeden automobil, využívaný pouze pro firemní účely. Nebo 80 % této částky, tudíž 4000 Kč za měsíc, při použití firemního automobilu i k soukromým účelům. Je možno jej použít pouze u tří silničních motorových vozidel zahrnutých nebo nezahrnutých do obchodního majetku.

Cestovní příkaz

Slouží k vyúčtování náhrad cestovních výdajů, ve kterém je uveden počátek a konec pracovní cesty, cíl cesty, místo určení, způsob dopravy, ubytování. Dále obsahuje náklady na cestu, kterými je stravné a kapesné, přepravné, počet najetých kilometrů apod. Musí se rozlišovat, jestli jde o tuzemskou nebo zahraniční pracovní cestu.⁴⁰ Při použití soukromého vozidla na pracovní cestu se spočítá náhrada za ujeté kilometry.

$$\text{Náhrada za km} = \frac{\emptyset \text{ spotřeba pohonných hmot} \cdot \text{cena pohonných hmot}}{100} + \text{základní sazba} \quad (3.1)$$

Základní sazbou je částka 3,90 Kč u osobních automobilů. Průměrná spotřeba se zjistí z technického průkazu a cena PHM z dokladu o nákupu nebo dle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí.

Přechod z daňové evidence na účetnictví podnikatelů

Prvním právním předpisem je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který se vztahuje na účetní jednotky. Patří sem:

- FO, které jsou zapsány jako podnikatelé do obchodního rejstříku,
- FO, které jsou podnikateli a jejich obrat dle ZDPH přesáhl za předcházející rok částku 25 000 000 Kč,
- FO, které vedou účetnictví dobrovolně,

⁴⁰ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

- FO, podnikatelé, kteří jsou účastníky společnosti, pokud alespoň jeden z nich je účetní jednotkou,
- ostatní FO, kterým to ukládá zvláštní právní předpis.

Účetní jednotky musí vést účetnictví nejméně pět po sobě jdoucích účetních období, ale s výjimkou ukončení činnosti. Dalšími právními předpisy jsou Vyhláška č. 500/2002 Sb. a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Nutností je provést řádnou inventarizaci veškerého majetku i dluhů. Následně se k prvnímu dni přechodu zjistí jejich stavy z pomocných knih, inventárních karet, peněžního deníku apod. Jedná se i o případné rezervy, oceňovací rozdíly a u finančního leasingu hmotného majetku část výdajů nezahrnutých do základu daně z příjmů. Důležité je vytvořit účtový rozvrh dle platné směrné účtové osnovy pro podnikatele, sestavit interní směrnice, zahajovací rozvahu, otevřít účetní knihy a rozepsat počáteční stavy na účty aktiv a pasiv. Vzniklé rozdíly se vyrovnávají pomocí účtu 491 – Účet individuálního podnikatele, protože umožňuje vznik aktivního i pasivního zůstatku.⁴¹

Dle přílohy č. 3 ZDP je nutno upravit základ daně o hodnotu vymezených položek majetku a dluhů. Jeho zvýšení se týká:

- zásob, které se přičtou jednorázově nebo se rozloží do více let, maximálně však do devíti, a to protože by dvakrát snížily ZD,
- poskytnutých záloh, z důvodu dvojitého snížení ZD,
- pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem.

Základ daně se může také snížit, a to o hodnotu:

- přijatých záloh,
- dluhů, které by při úhradě byly daňovým výdajem.

Spolupracující osoby

Podnikatel se může také rozhodnout, jestli své příjmy a výdaje dosažené z podnikání přerozdělí na spolupracující osoby žijící ve společné domácnosti. Jedná se o spolupracujícího manžela, osobu žijící s poplatníkem ve společné domácnosti a člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu.

Rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby nesmí činit více než 30 %

⁴¹ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

a maximální částka je 180 000 Kč za rok. Pokud rozděluje na manželku, resp. manžela, tak příjmy a výdaje nesmí činit více než 50 % a maximální částka je 540 000 Kč za rok. Příjmy a výdaje nelze rozdělit na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku, a také na poplatníka, který zemřel.⁴²

3.2.3 Paušální daň

Jedná se o speciální možnost zdaňování příjmů. Je upravena v §7a ZDP. Týká se poplatníků, kteří mají příjmy podle §7 odstavec 1 písmena a) až c) a §8, tedy úroků z vkladů na účtu, který je určen k podnikání. Podmínkou je provozování podnikatelské činnosti bez zaměstnanců nebo spolupracujících osob, výjimkou je spolupráce druhého z manželů, dále roční výše příjmů za tři bezprostředně předcházející období nesmí přesáhnout částku 5 000 000 Kč.

Povinností je vedení jednoduché evidence o výši dosahovaných příjmů, pohledávek a o hmotném majetku, v případě plátce i vedení evidence DPH. Poplatník podá příslušnému správci daně žádost nejpozději k 31. lednu běžného zdaňovacího období a tu spolu projednají formou ústního protokolu a stanoví daň paušální částkou do 15. května běžného zdaňovacího období, která činí nejméně 600 Kč za zdaňovací období. Splatnost daně stanovené paušální částkou je do 15. prosince běžného zdaňovacího období.⁴³

3.2.4 Výdaje uplatňované procentem z příjmů

Podnikatelé mají více možností, jakými mohou postupovat při stanovení základu daně a výpočtu daně. Jednou z nich je uplatnění výdajů prokazatelně vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů a další možnost využití výdajů procentem z příjmů. Součástí jsou veškeré výdaje podnikatele, včetně mezd, odpisů, sociálního a zdravotního pojištění.⁴⁴

⁴² Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

⁴³ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

⁴⁴ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

Tabulka 3.3 – Výdaje procentem z příjmů dle §7 ZDP s platností k 1. lednu 2017

80 %	z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného, nejvýše do částky 1 600 000 Kč .
60 %	z příjmů z živnostenského podnikání, nejvýše do částky 1 200 000 Kč .
40 %	z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů dle §7 odst. 1 písm. d) a odst. 6, nejvýše do částky 800 000 Kč
30 %	z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku dle §9, nejvýše do částky 600 000 Kč .

Zdroj: vlastní zpracování dle ZDP

Jejich použití má mnoho výhod. Hlavním důvodem může být nižší daňová povinnost vůči správci daně a mohou představovat úsporu na odvodech sociálního a zdravotního pojištění podnikatele. Administrativní zátěž je minimální, protože jejich vedení je jednoduché a srozumitelné. Výdaje procentem z příjmů mají i mnoho nevýhod. Není zde možnost daňového zvýhodnění na dítě a slevy na manželku či manžela.

3.2.5 Společné podnikání

Podnikatel může také podnikat ve společnosti a jejími účastníky jsou společníci. Mohou se dohodnout, že jeden z nich bude mít právo vést daňovou evidenci. Tato osoba odpovídá také za archivaci knih a dalších písemností. Pokud se jeden z nich stane účetní jednotkou, musejí se stát všichni společníci a přejít na vedení účetnictví. V případě, že je některý plátců DPH, mají i ostatní účastníci povinnost registrace jako plátců DPH. Uzavírají smlouvu o společnosti, kde uvádějí své základní údaje a dále:⁴⁵

- označení smlouvy a smluvních stran,
- účel společného podnikání,
- dobu vzniku a trvání,
- vedení evidence,
- vklady účastníků (peněžité a nepeněžité),
- rozdělení příjmů a výdajů (podíly společníků)
- jednání jménem společnosti,
- dělení majetku v případě ukončení činnosti nebo zániku,
- datum, podpisy,
- a další.

⁴⁵ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9

3.3 Postup při zahájení podnikání u FO, která vede daňovou evidenci

Z důvodu zaměření bakalářské práce na podnikatele, který vede daňovou evidenci, je v kapitole popsáno, jaký je postup při zahájení podnikatelské činnosti.

a) Ohlášení zahájení podnikatelské činnosti

Po splnění základních kroků, jako je rozhodnutí o předmětu podnikání a sestavení celkového podnikatelského plánu, je zákonná povinnost registrace. Týká se finančního úřadu (daň z příjmů), Okresní správy sociálního zabezpečení (sociální pojištění) a zdravotní pojišťovny (zdravotní pojištění). Ohlášení může být splněno najednou, a to prostřednictvím jednotného registračního formuláře na centrálním místě.

b) Interní směrnice

K tomu, aby podnikatel prokázal správnost údajů při daňové kontrole, když zjišťuje vlastní daňovou povinnost, využívá tzv. interní směrnici. Může mu pomoci vést všechny záznamy úplně, průkazně, správně, srozumitelně, přehledně a trvale. Její rozsah a forma závisí konkrétně na individuálním podnikateli, protože není upravena v žádném právním předpise. Může obsahovat:

- jméno a příjmení podnikatele, sídlo, IČ a DIČ, předmět podnikání, datum zahájení činnosti,
- podpisové vzory, smlouvy apod.,
- způsob vedení DE, údaje o programové dokumentaci, licenční číslo softwaru,
- seznam knih,
- seznam zkratk, kódů a symbolů,
- způsob číslování dokladů,
- způsob oceňování majetku,
- způsob odpisování hmotného majetku,
- způsob výpočtu cestovních náhrad a stravného,
- postup přepočtu majetku v cizí měně na českou měnu,
- postupy během a na konci zdaňovacího období (uzávěrková úprava příjmů a výdajů daňových),
- inventarizace a archivace písemností, skartace,
- podklady pro sestavení přehledu o příjmech a výdajích a přehledu o majetku a závazcích, aj.

c) Soupis zřizovacích výdajů

Jedná se o zaplacené výdaje, které souvisí se začátkem podnikatelské činnosti a jsou

všechny z hlediska daně z příjmu daňově uznatelné. Může jít o poštovní známky, kolky, soudní a notářské poplatky, poplatek za živnostenský list, poplatek za koncesní listinu, nájemné, poradenské služby apod. Nepatří sem výdaje na reprezentaci, na nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku nebo nákup zásob.

d) Soupis vkladů do podnikání

Patří sem peněžité a nepeněžité vklady podnikatele. Peněžitý vklad představuje souhrn peněžních prostředků a nepeněžitým může být například movitý i nemovitý majetek oceněný podle znaleckého posudku, který není starší než jeden rok. V ostatních případech se oceňuje reprodukční pořizovací cenou. Musí se zaevidovat do pomocných knih a karet.

e) Otevření pomocných knih a karet

Podnikatel otevírá daňovou evidenci ke dni zahájení podnikatelské činnosti neboli počátkem zdaňovacího období. Povinností je také otevřít všechny pomocné knihy a karty, například evidenci příjmů a výdajů, knihu pohledávek, knihu závazku a ostatní.

3.4 Postup na konci zdaňovacího období u FO, která vede daňovou evidenci

a) Inventarizace

K poslednímu dni zdaňovacího období poplatník zjistí skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů, o kterém provede zápis. Musí být zřejmé, kdy byla inventarizace prováděna, kdo ji prováděl, jakým způsobem (fyzická, dokladová), normy přirozených úbytků, zjištěné rozdíly (manka a škody).

b) Doplnění pomocných knih a karet o poslední zápisy (daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku, tvorba rezerv, časové rozlišení atd.)

c) Uzavření peněžního deníku (zjištění celkových příjmů a výdajů daňových a jejich následný tisk)

d) Uzávěrková úprava příjmů a výdajů daňových

Na konci zdaňovacího období se provádí tzv. uzávěrková úprava příjmů a výdajů daňových dle ZDP, které jsou zjistitelné z peněžního deníku. Tyto úpravy zvyšující nebo snižující příjmy a výdaje se uvádějí do přílohy č. 1 daňového přiznání k dani z příjmů FO.⁴⁶

⁴⁶ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

Tabulka 3.4 – Uzávěrková úprava příjmů a výdajů daňových

<p>Uzávěrková úprava výdajů daňových:</p> <ul style="list-style-type: none"> + zřizovací výdaje dle soupisu (týkají se výdajů spojených se založením podnikání, pokud již nebyly zahrnuty do výdajů daňových ihned po otevření peněžního deníku v prvním roce), + věcné vklady podnikatele ve formě zásob (materiál, zboží), + věcné vklady podnikatele ve formě drobného majetku, + věcné vklady dlouhodobého nehmotného majetku, + daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku, + ZC vyřazeného dlouhodobého hmotného majetku z důvodu likvidace, prodeje nebo poškození (pouze škody daňově uznatelné dle ZDP), + tvorba zákonných rezerv dle zákona o rezervách, + časové rozlišení splátek nájemného u hmotného majetku pořízeného ve formě finančního leasingu, – skutečné výdaje na pohonné hmoty a parkovné, pokud se uplatňují paušální výdaje, – darované zásoby, pokud byly zaevidovány jako výdaje daňové při nákupu v peněžním deníku, + zápočet závazku dle smlouvy o vzájemném zápočtu závazku a pohledávky, + uplatnění telefonních poplatků (popřípadě jiných výdajů) souvisejících s podnikáním, hrazených z osobního účtu, – hodnota zásob, které byly vloženy do jiné společnosti, + ,– úprava výdajů nesprávně uplatněných.
<p>Uzávěrková úprava příjmů daňových:</p> <ul style="list-style-type: none"> + aktivace DHM vytvořeného ve vlastní režii, + zrušení zákonné rezervy, pokud nebyla vyčerpaná nebo účel, na který se tvořila, nebyl realizován, + rozpuštění zákonné rezervy v případě, že operace byla zajištěna ve vlastní režii a byla zahrnuta v průběhu roku do výdajů daňových, + zápočet pohledávky dle smlouvy o vzájemném zápočtu závazku a pohledávky + , – a další příjmy.

Zdroj: vlastní zpracování

e) Sestavení přehledů

Podnikatel by měl na základě inventarizace majetku a závazků sestavit výkaz nazvaný Přehled o majetku a závazcích. Obsahuje majetek zjištěný v jeho vlastnictví a údaje o dlužích podle jeho potřeb. Také přehledy pro zdravotní pojišťovnu a OSSZ.

f) Daňové přiznání

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob mají povinnost podat FO zdržující se na území České republiky, pobývajících zde 183 dní v kalendářním roce a více, nebo osoby, jejichž daňová povinnost se týká příjmů na území České republiky i příjmů plynoucích ze zahraničí. Dle zákona o daních z příjmů se jedná o:

- příjmy ze závislé činnosti (§6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§7),
- příjmy z kapitálového majetku (§8),
- příjmy z nájmu (§9),
- ostatní příjmy (§10).⁴⁷

Poplatník sečte jednotlivé dílčí základy daně dle paragrafů a zjistí základ daně. Ten se dále upravuje o odčitatelné položky dle §34 ZDP, např. ztrátu z podnikání. Potom se upravuje o nezdanitelné části podle §15 ZDP, například o bezúplatné plnění, úroky z hypotečního úvěru na bydlení do částky 300 000 Kč, příspěvek na penzijní připojištění, příspěvek na životní pojištění atd. Základ daně snížený o §34 a §15 se u fyzických osob zaokrouhlí na celé stokoruny dolů. Následně se vypočte daň, která činí 15 %. Poplatníci, jejichž příjmy (dle §6 a §7) činí více, než 48násobek průměrné mzdy, platí solidární zvýšení daně, které činí 7 % a je upraveno v §16a ZDP. Vypočtená daň se může snížit o slevy na dani dle §35, 35a, 35b, 35ba, 35bb a 35c), například sleva za zaměstnance se zdravotním postižením, na poplatníka, manželku, invaliditu, studenta, za umístění dítěte v předškolním zařízení, na vyživované dítě apod. Nakonec je zjištěn přeplatek nebo nedoplatek.

Daňové přiznání je poplatník povinen podat do 1. dubna nebo 1. července v případě sestavení daňovým poradcem.⁴⁸

g) Tisk a archivace

Veškeré podklady poplatník vytiskne, založí do šanonů a provede archivaci daňové evidence za všechna zdaňovací období, pro která mu může být doměřena daň. Pokud je plátcem daně z přidané hodnoty, musí uchovat daňové doklady nejméně po dobu deseti let a mzdové listy s podklady pro důchodové pojištění 30 kalendářních roků.

⁴⁷ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

⁴⁸ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

Hlavní rozdíly ve vedení účetnictví a daňové evidence u FO-podnikatelů

Mnoho podnikatelů-FO na svém začátku podnikání zvažuje, zda vést daňovou evidenci nebo účetnictví.

Tabulka 3.5 – Rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí

Daňová evidence:	Účetnictví:
<ul style="list-style-type: none">- zákon o daních z příjmu- subjekt není účetní jednotkou- zachycuje přehled o příjmech a výdajích a také o majetku a závazcích- základ daně se zjistí jako rozdíl mezi příjmy a výdaji- příjmy a výdaje se zachycují v peněžním deníku- není zde možnost uplatnění hospodářského roku, pouze kalendářního- administrativně a technicky méně náročné- využívají se daňové odpisy- dlouhodobý nehmotný majetek je při pořízení jednorázovým daňovým výdajem- časově se rozlišuje jen finanční leasing- doklady se archivují pro případ kontroly tři roky	<ul style="list-style-type: none">- zákon o účetnictví, vyhlášky, ČÚS- subjekt je účetní jednotkou- zachycuje informace o pohybu majetku a jiných aktiv, dluhů a jiných pasiv a o nákladech a výnosech i výsledku hospodaření- základ daně se zjistí jako rozdíl mezi výnosy a náklady- účetní případy se zachycují v hlavní knize a v deníku- možnost uplatnění hospodářského roku- administrativně a technicky více náročné- využívají se účetní i daňové odpisy- dlouhodobý nehmotný majetek se odepisuje účetně podle odpisových plánů- časově se rozlišují výnosy a náklady- účetní doklady se archivují pět let a účetní závěrka deset let

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 Účetní a daňová problematika úvěrů a dotací

3.5.1 Dotace a úvěry z pohledu účetnictví

Pojmem dotace se rozumí peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté fyzickým nebo právnickým osobám na stanovený účel.⁴⁹ Dotace se může charakterizovat také jako bezúplatné plnění, které poskytuje stát. Postup účtování je upraven v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 017 s názvem Zúčtovací vztahy, bod 3.7. Účtují se ve třech krocích:

- právní nárok na dotaci – v prvním kroku podnikatel účtuje o nezpochybnitelném právním nároku na dotaci. Tedy na vrub účtu účtové skupiny 37 - Jiné pohledávky

⁴⁹ Zákon č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>

a závazky. Jde o účet 378 - Jiné pohledávky. A souvztažně ve prospěch účtů skupiny 34 - Zúčtování daní a dotací. Zde se v rámci syntetických účtů rozlišují dotace ze státního rozpočtu (účet 346) a ostatní dotace (účet 347),

- použití dotace - v druhém kroku podnikatel účtuje o použití dotace na úhradu provozních nebo finančních nákladů ve věcné a časové souvislosti, tedy provozní dotace. A to ve prospěch účtů 648 - Ostatní provozní výnosy, resp. 668 - Ostatní finanční výnosy, kde se účtuje dotace na úhradu úroků nezahrnovaných do pořizovací ceny ve věcné a časové souvislosti. Nebo investiční dotace ve prospěch účtu účtové skupiny 04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek. Tato dotace na pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku nebo s ním souvisejícího technického zhodnocení snižuje jejich pořizovací cenu. Pokud je dotace na majetek stoprocentní, tak se zachytí pouze na podrozvahových účtech skupiny 75. Souvztažně se účtuje na vrub příslušného účtu účtové skupiny 34 - Zúčtování daní a dotací,
- přijetí dotace - podnikatel účtuje o přijetí dotace na vrub účtů účtové skupiny 22-Peněžní prostředky na účtech, resp. 21-Peněžní prostředky v pokladně, případně na účet účtové skupiny 32-Závazky (krátkodobé). Souvztažně ve prospěch účtu účtové skupiny 37 - Jiné pohledávky a závazky.⁵⁰

Tabulka 3.6 – Dotace k úhradě provozních nákladů

Č.	Text účetního případu	MD	D
1.	Nezpochybnitelný právní nárok na dotaci	378	346
2.	Použití dotace na úhradu provozních nákladů	346	648
3.	Příjem finančních prostředků na běžný účet	221	378
4.	Vyúčtování nákladů na účely kryté dotací	5xx	3xx

Zdroj: vlastní zpracování

⁵⁰ BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL. Účetnictví podnikatelů 2016: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2016. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

Tabulka 3.7 – Dotace k úhradě finančních nákladů

Č.	Text účetního případu	MD	D
1.	Nezpochybnitelný právní nárok na dotaci	378	346
2.	Použití dotace na úhradu finančních nákladů	346	668
3.	Příjem finančních prostředků na běžný účet	221	378
4.	Vyúčtování nákladů na účely kryté dotací	56x	3xx

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.8 – Dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Č.	Text účetního případu	MD	D
1.	Pořízení dlouhodobého majetku dle faktur	042	321
2.	Nezpochybnitelný právní nárok na dotaci	378	346
3.	Použití dotace	346	042
4.	Příjem finančních prostředků na běžný účet	221	378
5.	Zařazení majetku do užívání v ceně snížené o dotaci a v případě stoprocentní dotace	751	evidenční účet

Zdroj: vlastní zpracování

Dle vzorové účtové osnovy pro podnikatele se jedná o účty:

- 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 221 – Bankovní účty
- 378 – Jiné pohledávky
- 321 – Závazky z obchodních vztahů
- 346 – Dotace ze státního rozpočtu
- 648 – Ostatní provozní výnosy
- 668 – Ostatní finanční výnosy
- 751 – Odepsané pohledávky

Účtování úvěrů

Krátkodobé úvěry jsou účtovány ve druhé účtové třídě – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky. V účtovém rozvrhu se jedná o skupinu 23 – Krátkodobé úvěry a konkrétní pasivní účet 231 – Krátkodobé úvěry. Dlouhodobé úvěry účetní jednotky zachycují v účtové třídě čtyři – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky. Jedná se o účtovou skupinu 46 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím na pasivním účtu 461 – Závazky k úvěrovým

institucím. Doklady, na jejichž základě se účtuje, jsou výpis z bankovního účtu (VBÚ) a výpis z úvěrového účtu (VÚÚ). Vzhledem k tomu, že tyto výpisy nepřijdou najednou, používá se účet 261 – Peníze na cestě. Slouží k překlenutí nesouladu mezi příchodem dokladů.⁵¹

Poskytnutí úvěru

Tabulka 3.9 - Poskytnutí krátkodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Banka připsala úvěr na běžný účet	221	261
2.	VÚÚ	Přijetí úvěru na základě výpisu z úvěrového účtu	261	231

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.10 – Poskytnutí dlouhodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Banka připsala úvěr na běžný účet	221	261
2.	VÚÚ	Přijetí úvěru na základě výpisu z úvěrového účtu	261	461

Zdroj: vlastní zpracování

Splátka úvěru

Tabulka 3.11 – Splátka krátkodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Splátka	261	221
2.	VÚÚ	Splátka	231	261

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.12 – Splátka dlouhodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Splátka	261	221
2.	VÚÚ	Splátka	461	261

Zdroj: vlastní zpracování

⁵¹ BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yvetta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL. Účetnictví podnikatelů 2016: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2016. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

Náklady spojené s úvěrem

Tabulka 3.13 – Náklady krátkodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Úroky z úvěru	562	221
2.	VBÚ	Bankovní poplatky	568	221
3.	VÚÚ	Úroky z úvěru	562	231
4.	VÚÚ	Bankovní poplatky	568	231

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.14 – Náklady dlouhodobého úvěru

Č.	Doklad	Text účetního případu	MD	D
1.	VBÚ	Úroky z úvěru	562	221
2.	VBÚ	Bankovní poplatky	568	221
3.	VÚÚ	Úroky z úvěru	562	461
4.	VÚÚ	Bankovní poplatky	568	461

Zdroj: vlastní zpracování

Dle vzorové účtové osnovy pro podnikatele se jedná o tyto účty:

- 221 – Bankovní účty
- 231 – Krátkodobé bankovní úvěry
- 261 – Peníze na cestě
- 461 – Bankovní úvěry
- 562 – Úroky
- 568 – Ostatní finanční náklady

3.5.2 Dotace a úvěry z pohledu daňové evidence

Přijaté dotace z pohledu daňové evidence u fyzických osob vychází z úpravy §7b ZDP. Touto evidencí se rozumí pouze zjištění základu daně z příjmů. Dotace ze státního rozpočtu na pořízení hmotného majetku a jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelné pohromy jsou od daně osvobozeny. Výjimku tvoří dotace, které jsou účtovány do příjmů nebo výnosů podle §4 odst. t, ZDP.

Tabulka 3.15 – Investiční dotace

Č.	Text účetního případu	Způsob vykazování v DE
1.	Přiznání investiční dotace	Kniha pohledávek
2.	Koupě investice	Kniha závazků Kniha hmotného majetku
3.	Přijetí investiční dotace	Peněžní deník – přírůstek peněz Peněžní deník – osvobozený příjem Kniha pohledávek – zánik pohledávky
4.	Úhrada investice	Peněžní deník – úbytek peněz Peněžní deník – nedaňový výdaj na pořízení hmotného majetku Kniha závazků – zánik závazku

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.16 – Provozní dotace

Č.	Text účetního případu	Způsob vykazování v DE
1.	Přiznání provozní dotace	Kniha pohledávek
2.	Nákup provozního výdaje	Kniha závazků
3.	Přijetí provozní dotace	Peněžní deník – přírůstek peněz Peněžní deník – zdanitelný příjem Kniha pohledávek – zánik pohledávky
4.	Úhrada provozního výdaje	Peněžní deník – úbytek peněz Peněžní deník – daňový výdaj na pořízení materiálu Kniha závazků – zánik závazku

Zdroj: vlastní zpracování

Úvěr z hlediska daňové evidence

Tabulka 3.17 – Uplatnění úvěru v DE

Č.	Text účetního případu	Způsob vykazování v DE
1.	Poskytnutí bankovního úvěru	Peněžní deník – příjem nedaňový Kniha závazků – vznik závazku
2.	Poplatek	Peněžní deník – výdaj daňový
3.	Úroky z úvěru	Peněžní deník – výdaj daňový
4.	Splátka úvěru	Peněžní deník – výdaj nedaňový Kniha závazků – zánik závazku

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové hledisko

Z hlediska daňového úvěry nebo zápůjčky nejsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. U těchto osob se základ daně skládá z dílčích základů. Jedná se o §6 - Příjmy ze závislé činnosti, §7 - Příjmy ze samostatné činnosti, §8 - Příjmy z kapitálového majetku, §9 - Příjmy z nájmu a § 10 - Ostatní příjmy. Přijatý úrok z úvěru je vždy součástí příjmů z kapitálového majetku. Úroky z úvěrů u fyzických osob v účetnictví patří do výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, tudíž snižují základ daně.

4. Praktická aplikace na příkladech

Poslední část bakalářské práce je zaměřena na projekt fyzické osoby, která vede daňovou evidenci, podniká v oblasti povrchové úpravy kovů a potýká se s nedostatkem prostor a kapacit pro výrobu v důsledku zvyšující se poptávky.

V úvodní části kapitoly je popsána činnost podnikatele a jeho současná podnikatelská problematika, kterou se rozhodl řešit výstavbou výrobní haly, do které bude umístěna automatická výrobní linka na povrchovou úpravu kovů s tím, že finanční krytí předpokládá vyřešit úvěrem z bankovních ústavů, vlastních zdrojů a v případě možnosti a splnění podmínek využitím dotací EU.

4.1 Popis podnikatelského subjektu

Tabulka 4.1 – Základní údaje

Jméno a příjmení:	Zdeněk Vysloužil
Sídlo:	Tovární 840/9d, 798 11, Prostějov – Vrahovice
Identifikační číslo:	49426346
Daňové identifikační číslo:	CZ6605250949
Telefon:	+420 602 792 729
E-mail:	info@galvys.cz
Web:	www.galvys.cz
Právní forma podnikání:	Fyzická osoba se živnostenským oprávněním
Druh živnosti:	Ohlašovací řemeslná
Předmět podnikání:	Galvanizérství, smaltérství

Zdroj: vlastní zpracování

Zdeněk Vysloužil začal podnikat v roce 1993. Má dlouholetou praxi v podnikání, a to 23 let, z toho 10 let v oboru. Provozování povrchové úpravy kovů bylo zahájeno v říjnu 2006 v pronajatých prostorách a na pronajaté technologii v Mostkovicích. Průměrný měsíční obrat činil okolo 400 000 Kč/měsíc s 8–10 zaměstnanci. Z důvodu nedostačujících prostor a zvýšené poptávky byla v roce 2008 zakoupena nemovitost v areálu firmy AMF REECE v Prostějově a bylo odkoupeno technologické zařízení. Přínos byl v rozšíření výroby a zvýšení obratu na 600 000 Kč/měsíc a zvýšil se počet zaměstnanců na 12 – 15 osob. Dále pan Zdeněk Vysloužil provozuje prodejnu na Plumlovské ulici v Prostějově, kde se realizuje prodej a servis skútrů, motocyklů a doplňků včetně oblečení. Také nabízí pronájem vysokozdvizné montážní plošiny a poskytuje služby zákazníkům v rámci dopravy výrobků z galvanovny.

Hlavní oblast podnikání je tedy podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE

pod číslem 25610 Povrchová úprava a zušlechťování kovů. Do vedlejšího podnikání patří velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel.

Galvanovna realizuje ve stávajících prostorách následující povrchové úpravy kovů a služby, jedná se o:

- zinkování pasivace žlutá, modrá,
- niklování,
- fosfátování,
- chromování technické,
- chromování dekorativní,
- odstranění okují, odrezení,
- omílání,
- pískování,
- odvoz a dovoz dílů.

4.2 Analýza výrobních prostor podnikatele

4.2.1 Současné prostory

Podnikatel zaznamenal od roku 2011 stále se zvyšující poptávku po povrchových úpravách v takové míře, která překračuje až dvojnásobek výrobní kapacity. Zaměstnanci pracují na třisměnný provoz, který ani tak kapacitně nestačí. V roce 2016 podnikatel vyráběl v nepřetržitém provozu a některé zakázky bylo nutno realizovat v kooperaci, což je cenově i kvalitativně nevýhodné a v řadě případů nebyly dodrženy požadované termíny prací. Podnikatel dokonce musel řadu zakázek odmítnout. Nepřetržitý provoz nepříznivě ovlivňuje kapacitu čističky, kdy dochází k nedostatečnému čištění odpadních vod. Chybějící výrobní prostory nepříznivě ovlivňují i kvalitu výroby u zinkování a malé skladovací prostory pro logistiku vytváří řadu problémů při přijímání zakázek a jejich expedici. Veškerou výše uvedenou problematiku se podnikatel rozhodl řešit výstavbou výrobní haly, rozšířením manipulačních ploch a zajištěním moderní technologie pro povrchovou úpravu kovů.

4.2.2 Budoucí prostory

Prvním krokem v roce 2015 byla investice podnikatele do nákupu pozemku od města Prostějova o rozloze 7 000 – 9 000 m² na parcele, která je umístěná v průmyslové zóně, viz Příloha č. 1. Pozemek je financovaný částečně z vlastních zdrojů a částečně z cizích zdrojů,

konkrétně se jedná o úvěr poskytnutý bankovním ústavem. Na tomto pozemku, počátkem roku 2016, byla zahájena výstavba nové výrobní haly. Jednalo se o vybudování manipulačních ploch a základů pro výrobní halu. Rozhodující část tvoří ocelová výrobní hala o rozměrech 60 x 18 m a na ni navazuje přístavba po celé délce haly. V první polovině haly jsou prostory, které budou využívány jako skladovací plochy a jako sklad chemikálií. V druhé části je umístěna automatická výrobní linka na povrchovou úpravu kovů, která spolu s čističkou a odmašťováním kovů zahrnuje kompletní technologické zařízení pro vylučování povlaku zinku a niklu. Podnikatel má zájem získat prostředky prostřednictvím podpory z Evropské unie. Výstavba výrobní haly je financována investičním úvěrem s poskytnutím M-záruky od ČMZRB, a.s., viz podkapitola 4.3. Na automatickou výrobní linku měl zájem získat dotaci z OP PIK, viz podkapitola 4.4, ale z důvodu nesplnění podmínky zaměstnanosti bude financována rovněž úvěrem se zárukou ČMZRB, a.s.

Dodavatelské zajištění výstavby

Na výstavbu nové galvanovny jsou uzavřeny smlouvy o dílo. Rozhodujícím dodavatelem stavební části je Boháč Jiří, Ptení 168, IČ 67564411. Ocelokolnu, která je součástí výrobní haly, dodává firma UNIHAL s.r.o., třída T. Bati 1766, Otrokovice, IČ 03138089 včetně montáže a rovněž dodává přístavbu k této hale, která je řešena samostatnou smlouvou o dílo. Firma byla vybrána jako nejlepší v rámci výběrového řízení z celkových čtyř. Technologická linka je zajištěna rovněž smlouvou o dílo od firmy AITEC s.r.o., Vilémovice 83, Ledec nad Sázavou.

4.3 Budoucí příjmy a zajištění výstavby odběrateli

Nová technologie vytváří předpoklad pro zvýšení kapacity o více jak 80 % u zinkování. Realizací výrobní linky se výrazně zvýší produktivita práce, zlepší se pracovní podmínky zaměstnanců. Nová čistička zajišťuje kvalitnější čištění odpadních vod než čistička ve stávající provozovně. Jsou zde vytvořeny veškeré předpoklady pro získání normy ISO, a tím dosažení dalších zakázek od odběratelů, kteří tuto normu požadují. Velkou výhodou je umístění výrobní haly v průmyslové zóně ve východní části města Prostějova blízko sjezdu a nájezdu dálnice D1 Brno – Olomouc, což vytváří optimální podmínky. Umístění v průmyslové zóně bylo pro podnikatele výhodné i z toho důvodu, že jsou zde zajištěny přípojky energií i vody s napojením na vodovodní řád. Potřeba vody pro technologickou část výrobní linky byla řešena vybudováním nové studny. Podnikatel v rámci zlepšení služeb zajišťuje vlastní dopravu

dovozem dílů a odvozem hotových výrobků odběratelům. Výstavbou nového výrobního závodu se sníží náklady na opravy, náklady na kooperace, omezí se styk s jedovatými látkami a sníží se práce přesčas. Od 1. července 2017 se přepokládá zahájení zkušebního provozu nového výrobního závodu.

Stávající příjmy a výdaje za rok 2015 a 2016

V následující tabulce je uveden přehled daňových příjmů, daňových výdajů, základu daně, daňové povinnosti a také přehled majetku a dluhů na základě daňové evidence podnikatele. Tento přehled se předkládá bankovnímu ústavu jako příloha k žádosti o úvěr.

Tabulka 4.2 - Přehled podnikání v roce 2015 a 2016

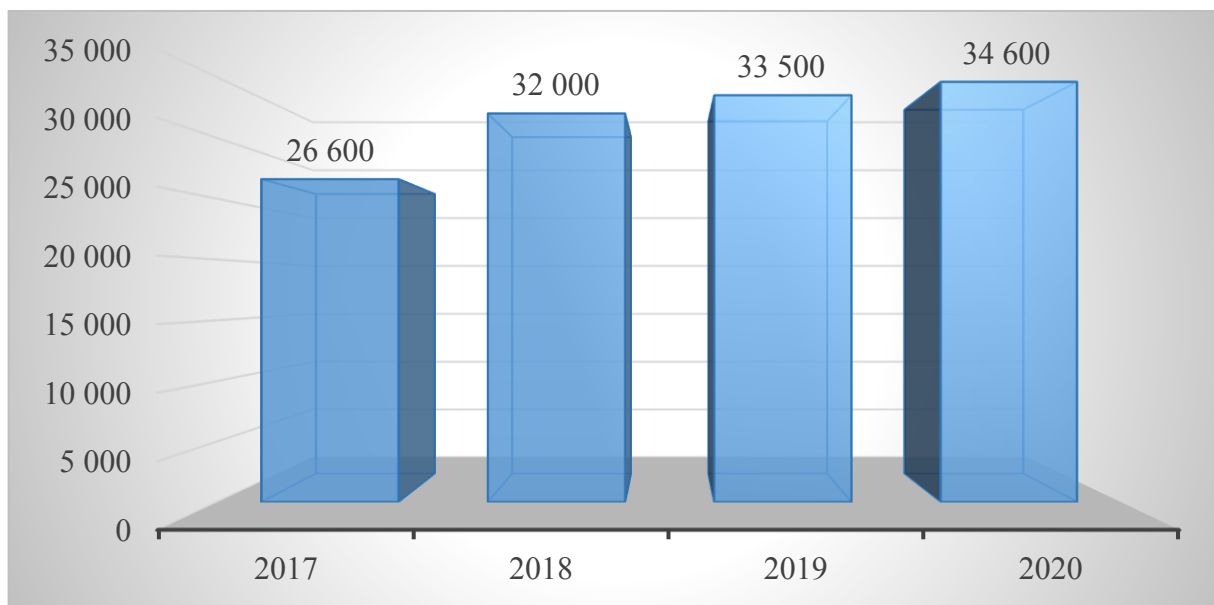
	2015 (tis. Kč)	2016 (tis. Kč)
Daňové příjmy celkem	14 913	18 945
z toho: Prodej zboží	991	1 157
z toho: Prodej výrobků a služeb	13 453	17 344
z toho: Ostatní příjmy	469	444
Daňové výdaje celkem	13 092	16 970
z toho: Výdaje za nákup materiálu	2 144	4 809
z toho: Výdaje za nákup zboží	534	645
z toho: Mzdy, pojištění	5 406	6 268
z toho: Provozní režie	5 008	5 248
z toho: Úroky	162	319
Rozdíl příjmů a výdajů	1 821	1 975
Částky zvyšující výsledek hospodaření	94	-
Částky snižující výsledek hospodaření (odpisy)	590	538
Dílčí základ daně	1 325	1 437
Daň po uplatnění slevy dle §35c ZDP	147	216
Hospodářský výsledek za účetní období	1 178	1 221
Majetek celkem	10 034	33 370
z toho: Dlouhodobý hmotný	6 558	29 258
z toho: Dlouhodobý nehmotný	0	0
z toho: Zásoby	522	782
z toho: Pohledávky	2 918	2 900
z toho: Peněžní prostředky	36	430
Závazky celkem	6 325	28 470
z toho: Závazky bez úvěrů a půjček	1 198	1 600
z toho: Úvěry a půjčky dlouhodobé	3 490	24 870
z toho: Úvěry a půjčky krátkodobé	1 637	2 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě daňové evidence podnikatele

Přepokládaný vývoj příjmů na období 2017-2020

Níže uvedený vývoj příjmů byl zpracován na základě marketingových průzkumů a jednání s budoucími i se stávajícími odběrateli.

Graf 4.1 – Předpokládaný vývoj příjmů po dokončení výstavby v jednotlivých letech (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle předpokládaného vývoje příjmů, viz Příloha č. 2

Jedná se o daňové příjmy za prodej zboží, výrobků a služeb a ostatní příjmy. Největší podíl mají příjmy za prodej výrobků a služeb, které zahrnují příjmy z povrchové úpravy kovů vyplývající z Přílohy 2.

Podnikatel má vybudovaný stálý okruh odběratelů, který se neustále rozšiřuje. Odběratele můžeme rozdělit do několika skupin dle výše fakturovaných dodávek na cca:

- 20 odběratelů s ročním obratem nad 500 000 Kč,
- 42 odběratelů s ročním obratem od 100 000 Kč do 500 000 Kč,
- 53 odběratelů s ročním obratem od 50 000 Kč do 100 000 Kč,
- 134 odběratelů s ročním obratem od 1 000 Kč do 50 000 Kč.

V současné době je několik odběratelů, kteří čekají na zahájení výroby, aby mohli svoje zakázky zrealizovat. Jedná se například o GRIOS Olomouc, JAP Přerov, SPD Kroměříž, BEXIM Kostelec na Hané, Cipres filtry Boršice, TVD Slavičín, Norma Kroměříž, TOMI Czech Přerov.

Můžeme jmenovat v následujícím přehledu další firmy, se kterými bude jednáno o dodávkách v případě volných kapacit v roce 2017, například EFETI Mostkovice, Metech

Věrovany, KM Rack Kroměříž, Kovonero Kudlovice, Metalliset Kunovice, Kovostal Staré Město, UNIKOV Moravský Písek, SMR Plus Moravský Písek, DHJ Buchlovice, BMK Zlín, Tecnimetal Zlín, ANC FOOD Luhačovice, MRB Sazovice, Stavokov Jasenná, Zálesí Luhačovice, SV KOVO Uherský Brod, Jamibo Záhorovice, VSP Group Olešnice, AŽD Olomouc, ZLKL Loštice, Metrie Loštice, BBG Hranice, JAP Přerov, Lasmetal Vyškov, Laspro Vyškov a řada dalších.

Z uvedeného vyplývá, že podnikatel spolupracuje s několika desítkami odběratelů, a ti rozhodující s předpokládanými odběry v letech 2017 a 2018 jsou uvedeni v Příloze č. 3. Specifikace těchto odběratelů vyplynula z jejich písemných požadavků a osobního jednání.

4.4 Financování výrobní haly

Financování výrobní haly je zajištěno úvěry od České spořitelny, a.s., z nichž na tři je poskytnuta záruka ve výši 70 % v rámci programu Záruka 2015 až 2023. Přesněji jde o M-záruku, kterou mohou získat malí a střední podnikatelé, kteří realizují projekty na území České republiky. Smyslem záruky je získání úvěru k financování podnikatelských aktivit. Záruka zlepšuje možnost vyjednávání s úvěrující bankou o podmínkách poskytnutí zaručovaného úvěru.

Prvním předpokladem, který musí podnikatel při žádosti o záruku splňovat, je přijatelnost žadatele. To znamená, že žadatel musí být malým podnikatelem nebo v případě sociálního podnikatele může být středním podnikatelem a nesmí mít nedoplatky vůči státu a jiným institucím, což je splněno, protože se jedná o malého podnikatele do 50 zaměstnanců. Druhým předpokladem je přijatelnost projektu, což je pořízení majetku určeného k provádění podnikatelské činnosti a realizace v některém oboru ekonomických činností CZ-NACE. U pana Zdeňka Vyslouzila se jedná o povrchovou úpravu a zušlechťování kovů pod číslem 25610. Třetím a posledním předpokladem je přijatelnost zaručovaného úvěru, která se týká vzájemné spolupráce bank. Úvěr, ke kterému je žádána záruka, musí být poskytnut bankou, se kterou má ČMZRB, a.s. uzavřenou smlouvu. Podnikatel si podal žádost o poskytnutí úvěru od České spořitelny, a. s., která tuto podmínku splňuje.

Financování výstavby výrobní haly je rozděleno na čtyři části, které se postupně realizují, a jsou uvedeny v následující tabulce. Na jednotlivé části jsou uzavřeny smlouvy o dílo, jejichž součástí je i rozpočet.

Tabulka 4.4 – Přehled jednotlivých úvěrů pro výrobní halu

	Rozpočet	Výše úvěru	Vlastní zdroje	Zajištění
Úvěr č. 1 Spodní stavba se týká základové desky, základové odstavné plocha a komunikace. - žádost ze dne 4. 8. 2016 - splatnost 07/2017-06/2025 - měsíční splátka 41 500 Kč	4 815 000	4 000 000	815 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 2 Dodávka a montáž ocelokolny. - žádost ze dne 5. 8. 2016 - splatnost 06/2017-11/2024 - měsíční splátka 44 500 Kč	4 316 000	4 000 000	316 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 3 Inženýrské práce související s rozšířením areálu. - žádost ze dne 8. 8. 2016 - splatnost 09/2017-04/2025 - měsíční splátka 43 500 Kč	4 372 000	4 000 000	372 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 4 Výstavba výrobní haly, dokončovací práce. - žádost ze dne 9. 8. 2016 - splatnost 09/2017-04/2025 - měsíční splátka 43 500 Kč	14 832 000	12 000 000	2 832 000	Nemovitost

Zdroj: vlastní zpracování na základě Žádosti o úvěr a Žádosti o M-záruku, viz Příloha č. 4 a Příloha č. 5

Z uvedených čtyř úvěrů jsou tři, ke kterým podnikatel požádal ČMZRB, a.s. o M-záruku a tyto záruky mu byly poskytnuty. Výše úvěru, ke kterému je záruka poskytnuta, může činit maximálně 4 000 000 Kč, což uvedený požadavek splňuje. Čtvrtý úvěr je zajištěn pouze nemovitostí, netvoří ucelený celek a je ve výši 12 000 000 Kč, což přesahuje uvedenou hranici pro poskytnutí záruky. Týká se dokončovacích prací, zejména výstavby sociálního zařízení, kancelářských prostor, připojení elektřiny, vody, vymalování budov apod. V současné době je výrobní hala před dokončením a je zobrazena na níže uvedených snímcích.

Obr. 4.1 – Výstavba nové výrobní haly

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4.2 – Výrobní hala a ocelokolna

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Financování výrobní linky

Podnikatel měl zájem využít další podpory podnikání ze strany Evropské unie, a to prostřednictvím Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020. Oblastí podpory je prioritní osa 2, která se týká rozvoje podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků, jejíž součástí je dotační program Technologie. Podporovanými aktivitami je pořízení nových strojů, technologických zařízení a vybavení. U podnikatele se jedná o technologické zařízení pro vylučování povlaků zinku a niklu v celkové hodnotě 19 621 920,62 Kč bez DPH. Procentní výše, kterou by mohl získat, je 45 % u mikropodniků a malých podniků, to znamená 8 829 864,28 Kč. Dotace je omezena minimální částkou 1 000 000 Kč a maximální částkou 30 000 000 Kč, což podnikatel splňuje.

K tomu, aby mohl požádat o dotaci, musí splnit podmínky, které jsou stanoveny pro podání žádosti o dotaci. Žádost obsahuje informace o žadateli a o projektu. To znamená jméno podnikatele, popis projektu, včetně termínu jeho zahájení a ukončení, umístění projektu, seznam nákladů projektu, druh podpory a výše financování. Přílohami, které musí předložit jsou podnikatelský záměr, prohlášení k žádosti o podporu, formulář finančního výkazu, rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha o účetní závěrce za poslední uzavřené období. Subjekt, který vede daňovou evidenci, uvádí údaje z daňového přiznání za poslední dva roky. Žádost se podává v elektronické podobě s připojením elektronického podpisu.

V prosinci roku 2015 byla vyhlášena výzva do Technologií III. Poskytovatelem bylo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Příjem žádostí probíhal od 4. ledna 2016 do 4. května 2016. Podnikatel nesplnil jednu ze stanovených podmínek, a to, že projekt musí být realizován v hospodářsky problémových regionech a na území s vysokou mírou nezaměstnanosti definovaných usnesením vlády č. 344/2013 nebo č. 952/2013 a současně patřit mezi okresy vykazující podíl nezaměstnaných osob vyšší, než je průměrný podíl za celou Českou republiku. Procento nezaměstnaných osob se určuje podle statistiky nezaměstnanosti vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí. Ve výzvě Technologie III. se posuzoval měsíc před datem vyhlášení výzvy, tedy listopad 2015, jehož přehled je v následující tabulce.

Tabulka 4.5 – Setřídění okresů a obcí s rozšířenou působností, s vyšším procentem nezaměstnaných osob, než je průměrný podíl za celou ČR k 30. listopadu 2015

Počet	Okresy a obce s rozšířenou působností	% nezaměstnaných osob
1.	Most	11,2
2.	Karviná	10,9
3.	Bruntál	10,7
4.	Ústí nad Labem	10,4
5.	Ostrava-město	9,9
6.	Chomutov	9,3
7.	Sokolov	8,5
8.	Děčín	8,5
9.	Jeseník	8,3
10.	Znojmo	8,3
11.	Hodonín	8,0
12.	Louny	7,7
13.	Přerov	7,5
14.	Brno-město	7,5
15.	Třebíč	7,4
16.	Teplice	7,3
17.	Příbram	7,2
18.	Litoměřice	7,1
19.	Kolín	7,0
20.	Liberec	6,9
21.	Mělník	6,8
22.	Karlovy Vary	6,8
23.	Kladno	6,8
24.	Kroměříž	6,6
25.	Český Krumlov	6,6
26.	Nymburk	6,6
27.	Vsetín	6,4
28.	Opava	6,4
29.	Olomouc	6,4
30.	Šumperk	6,4
31.	Semily	6,2
32.	Kutná Hora	6,2
Celkem	Česká republika	5,9

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>

Z tabulky vyplynulo, že okres Prostějov nespadá do hospodářsky problémových regionů. K 30. listopadu 2015 byla nezaměstnanost v Prostějově 4,4 %, což je o 1,5 % méně než za celou Českou republiku. Podnikatel tedy neměl možnost podat žádost o dotaci na výrobní linku v rámci programu Technologie III.

Dále se tedy rozhodoval, zda financovat výrobní linku úvěrem s možností záruky od

ČMZRB, a.s. nebo využít jako zdroj financování leasing od společnosti Erste Leasing, a.s. V listopadu 2016 podnikatel podal žádost o leasing a jako záruku nabídl rodinný dům, ve kterém je umístěna prodejna elektrokol. Tato nemovitost byla oceněna na 3 900 000 Kč, ale leasingová společnost požadovala vyšší záruku minimálně 10 000 000 Kč. Případně zástavu stávajících nemovitostí jako druhou v pořadí. S tímto požadavkem bankovní ústav financující tuto nemovitost nesouhlasil, a proto v měsíci únoru 2017 podal podnikatel žádost o úvěr u České spořitelny, a.s. s možností využití záruk na jednotlivé části linky od ČMZRB, a.s. V závěru měsíce února Česká spořitelna, a.s. schválila žádosti o úvěr na financování technologie, jejichž přehled je uvedený v následující tabulce.

Tabulka 4.6 – Přehled jednotlivých úvěrů pro výrobní linku

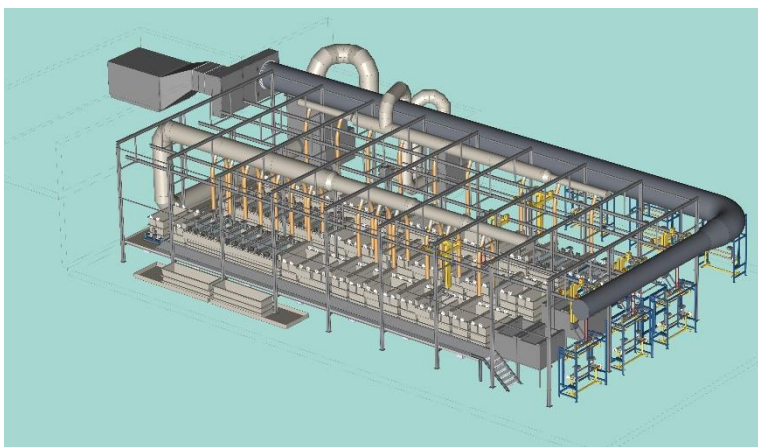
	Rozpočet	Výše úvěru	Vlastní zdroje	Zajištění
Úvěr č. 1 Vzduchotechnika pro technologii. - žádost ze dne 20. 2. 2017 - splatnost 01/2018-12/2027 - měsíční splátka 33 300 Kč	4 450 000	4 000 000	450 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 2 Čistička odpadních vod pro technologii. - žádost ze dne 20. 2. 2017 - splatnost 01/2018-12/2027 - měsíční splátka 33 300 Kč	4 721 000	4 000 000	721 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 3 Zařízení pro odmašťování dílů. - žádost ze dne 20. 2. 2017 - splatnost 01/2018-12/2027 - měsíční splátka 33 300 Kč	4 600 000	4 000 000	600 000	M-záruka, nemovitost
Úvěr č. 4 Linka na povrchovou úpravu kovů. - žádost ze dne 20. 2. 2017 - splatnost 01/2018-12/2027 - měsíční splátka 33 300 Kč	5 850 000	4 000 000	1 850 000	M-záruka, nemovitost

Zdroj: vlastní zpracování na základě Žádosti o úvěr a Žádosti o M-záruku, viz Příloha č. 4 a Příloha č. 5

Pro podnikatele je příznivější financovat technologii úvěrem z toho důvodu, že doba splatnosti úvěru je 10 let na rozdíl od leasingu, kde by doba splatnosti byla pouhých 7 let. Úvěry na financování technologie poskytla Česká spořitelna, a.s., a jsou zajištěny zárukami od ČMZRB, a.s. v rámci programu Záruka 2015-2023. Konkrétně se jedná o M-záruky. Úvěr je

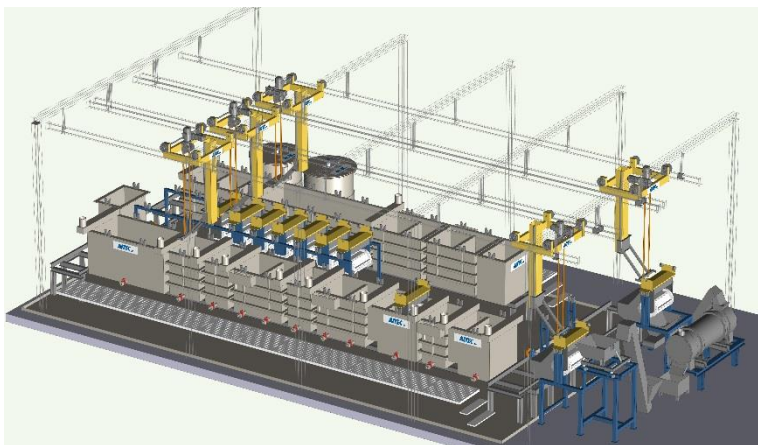
rozdělen do čtyř celků z toho důvodu, že se linka skládá ze čtyř částí, které celkově tvoří automatickou linku na povrchovou úpravu kovů zinkováním včetně čističky odpadních vod. Na jednotlivé části jsou uzavřeny smlouvy o dílo, viz Příloha č. 6. Jako první je realizována čistička odpadních vod se vzduchotechnikou, na kterou navazuje menší bubnová linka na zinkování, která bude uvedena do zkušebního provozu v měsíci červnu 2017. Následně bude dokompletováno zařízení pro odmašťování dílů a na něj navazující linka pro povrchovou úpravu kovů zinkováním, která je zobrazena na následujících snímcích. Předpoklad zahájení zkušebního provozu je v červenci 2017.

Obr. 4.3 – Linka na povrchovou úpravu kovů zinkováním 1. část

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4.4 – Linka na povrchovou úpravu kovů zinkováním 2. část

Zdroj: vlastní zpracování

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat možnosti financování investičních projektů úvěrem, možnosti získání podpory na tyto projekty pro malé a střední podnikatele v České republice a zjištění, jestli byl splněn podnikatelův hlavní cíl, a to získání prostředků ve formě zmíněné podpory ze strany státu a s tím související zvýšení produktivity práce, obratu, kvality produkce, vytvoření nových pracovních míst, zlepšení životního prostředí apod.

V druhé kapitole bylo popsáno, jaké formy podpory mohou malé a střední podnikatelé získat. Jednalo se o podporu dle Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, která je poskytována ve formě dotace. Dále se nastínila podpora od Českomoravské záruční a rozvojové banky, která je poskytována formou záruky k úvěru.

Třetí kapitola informovala o účetní a daňové problematice související s podnikáním FO a zejména o možnostech evidence, kterou vedou podnikatelé, aby zjistili základ daně a následnou daň z příjmů. Poněvadž je práce zaměřena na podnikatele, který vede daňovou evidenci, bylo popsáno, co musí udělat na začátku podnikání a na konci účetního období. A v závěru kapitoly bylo uvedeno, jak evidovat poskytnutí dotace a úvěru.

Poslední čtvrtá kapitola byla věnována konkrétnímu podnikateli-FO, který měl zájem získat prostředky prostřednictvím podpory z Evropské unie, a tím rozšířit výrobu. Nejprve byly zmíněny obecné informace o podnikateli. Dále byly analyzovány jeho současné prostory a plánovaný budoucí vývoj. Vzhledem k tomu, že se potýkal s nedostatkem výrobních kapacit a řadu zakázek nemohl realizovat, rozhodl se vybudovat novou výrobní halu a do ní zakoupit novou automatickou výrobní linku na povrchovou úpravu kovů zinkováním. Novou výrobní halu podnikatel financoval úvěrem od České spořitelny a.s. s poskytnutou M-zárukou za investice, kterou žádal od ČMZRB, a.s. ke třem úvěrům ze čtyř. Podmínkou záruky u úvěrů bylo, že může činit nejvýše 4 000 000 Kč, a to bylo splněno. Podnikatel měl zájem získat dotaci na výrobní linku z OP PIK, konkrétně dotačního programu Technologie, kde plnil veškeré podmínky pro poskytnutí dotace, ale poslední podmínkou bylo, aby se podnikatel nacházel v hospodářsky problémovém regionu a na území s vysokou mírou nezaměstnanosti. V prosinci roku 2015 byla vyhlášena výzva Technologie III. V tomto období město Prostějov do hospodářsky problémových regionů a území s vysokou mírou nezaměstnanosti nespadlo, tudíž podnikatel neměl možnost vůbec o dotaci požádat. Dále zvažoval, jestli použít k financování leasing nebo úvěr. Příznivější variantou byl úvěr, protože se výrobní linka skládá z jednotlivých částí a úvěr mohl být rozdělen na čtyři celky, ke kterým ČMZRB, a.s. poskytla M-záruku. Výhodou je i delší doba splatnosti než u leasingu, a to deset let. Také bylo ukázáno na základě

budoucího vývoje, že se příjmy podnikatele budou neustále navyšovat, protože bude možno realizovat další zakázky pro odběratele, a to jak stávající, tak i nové. Vzhledem ke skutečnosti, že bankovní ústav zajištěnost a návratnost úvěru posuzoval velmi kladně, projektové ukazatele (splátky úvěrů kryté odpisy a výsledkem hospodaření po zdanění) byly vypovídající, tak realizace nového výrobního závodu včetně technologie byla možná. Nabízí jisté výhody a nevýhody:

Výhody, které realizace nového závodu nabízí, jsou:

- zlepšení kvality vyráběné produkce,
- výrazné zvýšení obrátu až o 100 %,
- zlepšení pracovních podmínek pro zaměstnance,
- zvýšení produktivity práce,
- snížení elektrické energie na jednotku práce,
- zkrácení dodacích lhůt pro odběratele,
- minimalizování objemu kooperace,
- výrazné rozšíření skladovacích prostor,
- dostatek manipulační plochy pro přepravu (i kamiony),
- umístění nového výrobního závodu v průmyslové zóně u dálnice D1,
- možnost zavádění nových povrchových úprav,
- vytvoření nových pracovních míst.

Nevýhody, které souvisí s výstavbou závodu:

- vysoké finanční zatížení v důsledku realizace investice a průběžné potřebě volných vlastních finančních prostředků,
- zajištění potřebných pracovních sil pro rozšíření výroby,
- možnost poklesu zakázek, souvisejících s případnou celosvětovou obchodní krizí.

V rámci výstavby bude vytvořeno 8–10 nových pracovních míst, která mohou být využita z větší části pro pracovníky s minimální kvalifikací pro obsluhu linek včetně manipulace s výrobky a jejich přípravou. Z bakalářské práce vyplynulo, že podnikatel, přestože splnil veškeré podmínky mimo procento nezaměstnanosti pro region Prostějov, neměl možnost o dotaci požádat.

Z toho důvodu bych navrhla, aby limit na míru nezaměstnanosti byl rozšířen pro všechny regiony, neboť vytvořením jakéhokoliv pracovního místa kdekoli v regionech České

republiky dochází k úspoře nákladů vynaložených na podporu v nezaměstnanosti. Význam by mělo řešení, kdyby regiony, které mají vyšší míru nezaměstnanosti, měly např. vyšší procento dotace.

Seznam použité literatury

Odborná kniha (monografie, vysokoškolská učebnice apod.)

BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yvetta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL. Účetnictví podnikatelů 2016. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů 2016. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0035-4

HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. Daňová evidence: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. Účetní souvztáhnosti 2012-2013. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 330 s. ISBN: 978-80-7357-725-4.

NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky 2016. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5803-9.

OBČANSKÝ ZÁKONÍK: tučně zvýrazněné změny provedené zákonem č. 460/2016 Sb.: redakční uzávěrka 1.1.2017 Ostrava: Sagit, 2017. ISBN 978-80-7488-201-2

REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

ÚČETNICTVÍ PODNIKATELŮ 2016: novelizovaný zákon, vyhláška a standardy od 1.1.2016; Audit: redakční uzávěrka k 1.1.2016. Ostrava: Sagit, [2016]. ÚZ: úplné znění; číslo 1111. ISBN 978-80-7488-142-8

VALACH, Josef. Investiční rozhodování a dlouhodobé financování. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-71-2

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. Podnikání malé a střední firmy. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2409-6.

VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. Podniková ekonomika. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4372-1

Elektronické dokumenty a ostatní

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/ostatni-informace>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/podpora_podnikani/podpora_2016/Vyzva_II_ZARUKA_2015_160322.pdf

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/m-zaruka-za-uver-v-programu-zaruka-2015-az-2023>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. [online] Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/s-zaruka-za-uver-s-financnim-prispevkem-v-programu-zaruka>

Doporučení Evropské komise 2003/361/EC ze dne 6. 5. 2003 [online] Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/podpora_podnikani/Doporuceni_komise_o_definici_MSP.pdf

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Malé a střední podnikání – Studie a strategické dokumenty. [online]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 [online] Dostupné z: <http://www.oppi.cz/dotace-podle-oboru/oppik/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Přehled programů podpory k OP PIK 2014-2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU: Přehled programů k OPP IK 2014 2020, ze dne 10. 9. 2015 [online] Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157496.html>

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

Zákon č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>

Zákon č.563/1991 Sb. o účetnictví. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Seznam zkratek

CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
D	Dal
DE	Daňová evidence
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FIFO	First in, First out
FO	Fyzická osoba
ICT	Informační a komunikační technologie
IČ	Identifikační číslo
MD	Má dáti
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malí a střední podnikatelé
OP PIK	Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PHM	Pohonné hmoty
PO	Právnícká osoba
SZT	Systémy zabezpečovací techniky
VBÚ	Výpis z běžného účtu
VÚÚ	Výpis z úvěrového účtu
ZC	Zůstatková cena
ZD	Základ daně
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZDP	Zákon o daních z příjmů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3); souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce;
- souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. 5. 2017

.....
Sandra Daňková

Seznam příloh

Příloha č. 1	Situační mapa pozemku
Příloha č. 2	Přehled budoucích příjmů a výdajů
Příloha č. 3	Soupis odběratelů na povrchovou úpravu kovů
Příloha č. 4	Žádost o poskytnutí úvěru
Příloha č. 5	Žádost o M-záruku
Příloha č. 6	Smlouva o dílo

